

Nyílt levél a kormányhoz és a parlamenti képviselőkhez Koratavasszal: érdekérvényesítő akció?

Az Országos Választmány december 10-ei ülésének döntései

Az MKKSZ Országos Választmánya 2002. december 10-én folytatta a november 5-én megkezdett rendkívüli ülését arról, hogy miként reagáljon a szakszervezet a közigazgatásban dolgozók 2003-as béremelésével kapcsolatos kormányzati elképzelésekre.

— Az MKKSZ Elnöksége azért döntött az Országos Választmány újbóli összehívása mellett, mert tagsági körünket közvetlenül érintő, kiemelkedően fontos ügyben kell döntésre jutnunk, — mondta megnyitójában *Boros Péterné* alelnök, a tanácskozás levezető elnöke. — Mai rendhagyó tanácskozásunk nem zárt ülés ugyan, de a sajtó képviselőit nem hívtuk meg, hogy jelenlétük ne befolyásolja a felszólalók mondanivalóját. Döntésünket majd természetesen nyilvánosságra hozzuk. Rendhagyónak mondható mai ülésünk azért is, mert a Földhivatali Dolgozók Országos Szakmai Tanácsának valamennyi tagja jelen van körünkben. A földhivatalokban dolgozó kollégáink ugyanis minden megyében egyértelműen a kétórás általános figyelmeztető sztrájk mellett foglaltak állást. Más szervezeteinktől csak szórványosan kaptunk ilyen jelzéseket, így feltételezhető, hogy az érdekkifejezésnek ez a formája nem érné el a támogatottság szükséges szintjét. Földhivatali kollégáinknak tehát a ma hozandó közös döntésünk alapján kell szándékukat megerősíteni vagy módosítani.

Az Országos Választmány ülésén *dr. Kiss Sándor* elnök az Országos Önkormányzati Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (OÖKÉT) érdekegyeztető tárgyalásairól, *Árva János* alelnök a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsának (KOMT) üléséről, *Fehér József* főtitkár a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (KÉT) tárgyalásairól és a Választmány november 5-ei ülésén és az azt követő sajtótájékoztatón elhangzottak sajtóbeli, társadalmi és kormányzati visszhangjáról, *dr. Szabó Endre*, a SZEF elnöke az érdekegyeztetés makroszintjén tapasztalt folyamatokról beszélt.

Az alábbiakban ismertetjük az elhangzott előadásokat, felszólalásokat, s közöljük az Országos Választmánynak a kormányhoz és az országgyűlési képviselőkhez intézett nyílt levelét.

Dr. Kiss Sándor

Körültekintően mérjük fel a helyzetünket

A november 5-én berekesztett tanácskozást folytatja ma az Országos Választmány. Akkor azt a reményt fogalmztuk meg, hogy a józan ész előbb-utóbb győzedelmeskedik a kormányzati döntésekben. Hitelt adtunk politikai vezetők korábbi kijelentéseinek. Például annak, hogy 2001. február 14-én az Országgyűlés ülésén a mostani belügyminiszter kijelentette: nem fordulhat elő a jövőben az illetményalap befagyasztása. Őszintén szólva volt olyan érzésem, hogy a kormányzati kommunikációban némi kisiklás tapasztalható, s ez a kisiklás korrigálható. Éppen ezért teljesen indokolt volt az az elgondolásunk, hogy további kezdeményező lépésekkel próbáljuk érdekeinket ismételten feltárni, képviselni és érvényesíteni. Tehát tárgyalni kell — foglalt állást a Választmány —, s ha a tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor kell döntenünk a lehetséges érdekvédelmi lépésekről. Most arról kell számot adnunk, hogy mi történt vagy nem történt az elmúlt hat hét alatt.

Levél _ válasz nélkül

Még a november 5-ei választmányi ülés napján ezt a levelet írtuk *dr. Lamperth Mónika* belügyminiszter asszonynak:

„Tisztelt Miniszter asszony ! Az MKKSZ Országos Választmánya 2002. november 5-ei rendkívüli ülésén a 2003. évi központi költségvetési terv köztisztviselőket érintő kérdéseiről tárgyalt. Ezúton tisztelettel kérjük, szíveskedjen lehetőséget adni arra, hogy az Országos Választmány álláspontjáról, a 2003. évi köztisztviselői illetményalappal kapcsolatos kezdeményezésünkről — Önnek megfelelő bármely időpontban — egy rövid időtartamú személyes tárgyalás keretében adhassunk tájékoztatást. Találkozónk időpontjára vonatkozó szíves választát várva tisztelettel Kiss Sándor elnök, Fehér József főtitkár.” A választ azóta is várjuk.

Őszintén sajnáljuk, hogy ezúttal is olyan helyzetet kell érzékelnünk, amely a szociális partneri kapcsolatok vonatkozásában nem mondható példaértékűnek. Miután több sikertelen, eredményre nem vezető tárgyalásunk is volt, arra gondoltunk, hogy talán felgyorsíthatjuk az eseményeket, ha néhány dologra figyelmeztetnénk az OÖKÉT és a KÉT kormányzati oldalát vezető BM politikai államtitkárt. Megtettük. Ezt a levelet is felolvastam.

Pál Tibor úr

politikai államtitkár

Belügyminisztérium

Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

Az Országos Önkormányzati Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (OÖKÉT) munkavállalói **tárgyalócsoportja** nevében az alábbiakat szeretném jelezni:

1. Az OÖKÉT és a KÉT Alapszabálya _ a Ktv. 65/A és a 65/B §-okban foglaltakra tekintettel — **nem rendelkezik** az un. „együttes ülés”-ről, mint működési formáról.

A eltérő feladatrendszer, illetve az állami és az önkormányzati közigazgatás sajátosságai, feltételei tették szükségessé a két központi érdekegyeztetési fórumot. Mindezekre tekintettel — a jelen jogszabályi rendelkezések alapján — **nem látszik eredményes működési formának** az OÖKÉT és a KÉT együttes üléseinek rendszeressé tétele, illetve kizárólag a soros elnök elhatározása alapján történő összehívása.

Amennyiben a jövőben valamelyik tárgyalócsoport együttes ülést kezdeményezne, javasoljuk, hogy a KÉT, illetve az OÖKÉT Titkársága **kérje ki valamennyi oldal ügyvivő véleményét**, és csak egybehangzó álláspontok esetén, a két soros elnök döntése alapján kerüljön sor a KÉT és az OÖKÉT együttes ülésének összehívására.

2. Az OÖKÉT rendezett, programozott működése érdekében **már korábban javasoltuk**, hogy az oldalak állapodjanak meg egy belátható időszakra vonatkozó **tárgyalási téma-jegyzékben** és néhány működési elvben.

Ezt a javaslatunkat megismételjük azzal, hogy a korábbi téma-javaslataink egy része értelemszerűen elveszítette aktualitását, egyben több új tárgyalási téma vált (válhat) időszerűvé.

Indítványozzuk, hogy a **kormányzati és az önkormányzati oldal is alakítsa ki a tárgyalandó témákra** (és idősorrendre) vonatkozó javaslatát.

A korábbi _ 2002. július 22-ei keltezésű javaslatunkat a BM Közigazgatásszervezési és Közszolgálati Hivatalának megküldtük, de azt ismételtelen csatoljuk.

3. A 2003. évi költségvetés előkészítéséhez kapcsolódó eddigi tárgyalásokon („konzultációk”) **lényegi eredmény nem érzékelhető**.

A kormányzati oldal sem a köztisztviselői illetményalap, sem a 2003. július 1-jétől esedékes 30 % szorzóemelés előrehozatala tekintetében nem kívánt az eredeti nemleges álláspontjától eltérni.

A 2002. november 25-ére tervezett KÉT-OÖKÉT együttes ülésének elnapolása is azt tükrözi, hogy **nincs újabb kormányzati álláspont**.

A kialakult helyzetre tekintettel szükségesnek tartom megállapítani, hogy az OÖKÉT munkavállalói oldala ezt a kormányzati álláspontot, döntést **nem tudja elfogadni, és az illetményalap „befagyasztását” elutasítja**, egyben az ebből fakadó, várhatóan kedvezőtlen hatásokra (köztisztviselők csalódottsága, a személyi állomány stabilizációjának sérelme, a munkahelyi légkör romlása, stb.) is felhívja a figyelmet.

A fentiekre tekintettel időszerű bérpolitikai kérdésekről a 2003. évi költségvetés kapcsán **csak akkor érdemes újabb OÖKÉT ülést összehívni, ha az illetményalap és/vagy az illetményeszorzó tekintetében kedvező elmozdulásra van lehetőség**. A nemleges kormányzati álláspont már ismert, azon nincs miről tárgyalni.

Tisztelt Államtitkár úr!

Kérem, hogy az előzőekben kifejtett javaslatokat, gondolatokat a kormányzati oldal nézőpontjából szíveskedjék mérlegelni és álláspontjáról tájékoztatni.

Budapest, 2002. november 26.

Tisztelettel:

dr. Kiss Sándor

az OÖKÉT munkavállalói oldalának

ügyvivője

Eltelt két hét, amikor — konzultáció-jelleggel — ismét együttes ülést tartott az OÖKÉT és a KÉT. A kormányzati oldal ezt a levelet szétosztotta a jelenlévőknek azzal, hogy a jövőben tárgyaljunk a 2003-as év feladatairól. Az utolsó tárgyalásunk december 4-én volt. Ezen arról értesítettek bennünket, hogy a korábbi ötponos ajánlás többségét gyakorlatilag teljesítette a kormány, egy kivételével. De majd mindjárt látjuk, hogy miként.

A tárgyalások elhalasztása, a leveleink válasz nélkül hagyása alapján várható volt, hogy ez a helyzet alakul ki december 4-én. Ennek ellenére december 3-án ülést tartott az MKKSZ Elnöksége, hogy felkészüljünk részben december 4-ére, részben pedig erre az OV-ülésre.

A kormányzat szemszögéből

Melyek azok a témakörök, amelyekről a kormányzati oldal a december 4-ei együttes ülésen úgy gondolta, hogy teljesültek, tehát joggal várják el az egyetértésünket.

1. Az **ügykezelők visszaszervezése köztisztviselői státuszba**. Meg kell hagyni, hogy ez furcsa siker, mivel ez sem került be a költségvetési törvénybe, mint ahogy minden kikerült belőle, ami a köztisztviselői törvény módosítására vonatkozott és a korábbi költségvetési törvényjavaslatban benne volt azzal, hogy a ktv. módosítása 2003. első felében több más téma keretében majd elrendezi a köztisztviselők (fizikai alkalmazottak) sorsát. Csak jelezni szeretném ezzel kapcsolatban: egy kormányzati politikus a napokban arról írt, hogy az egységes közszolgálati törvény ezt a kérdést rendezi majd, s visszaviszi ezt a foglalkoztatotti réteget a köztisztviselői törvény hatálya alá. Szerintem azonban ehhez nem kellene egységes közszolgálati törvény, csak a kormányzati tényezőknek érvényesíteniük kellene korábbi álláspontjukat.

2. A **diplomás minimálbér**, amely valóban a költségvetési törvény részévé válhat. Azért csak válhat, mert még nem lefutott ügy a költségvetési törvény.

3. A **ruhapénz megemlése** 150-ről 200 százalékra. Elismerendő, hogy ez is eredmény.

4. Az **étkezési támogatás költségvetési keretösszegének megemlése**. Ismert a sajtóból.

E négy témán kívül a kormány sem korábban, sem most, nem volt hajlandó tárgyalni az **illetményalap emeléséről** és a **30 százalékos illetményeszorzó kifizetésének előre hozásáról**. Pedig eléggé egyértelműen közöltük a korábbi tárgyaláson: mi elsősorban az illetményalap emelését és az illetményeszorzó ügyét szorgalmazzuk, a többi kérdést másodlagosnak tekintjük.

Tudomásul vesszük, de nem fogadjuk el

A kormányzati álláspont ismertetése után az OÖKÉT munkavállalói oldala és a KÉT munkavállalói oldala is úgy döntött, hogy *tudomásul veszi, de nem fogadja el* ezt a kormányzati álláspontot. Ha pedig a részintézkedések is áthúzódnak 2003. első felére — esetlegessé téve azok tartalmát is — akkor *nincs miről tárgyalni*. Ezért december 4-én a tárgyalás ezzel befejeződött. Egyetértés, közös döntés értelemszerűen nem szülehetett. Személyes benyomásom szerint a kormányzati oldal láthatóan megbántottnak tűnt, érzékelhetően nem értették álláspontunk tartalmát és okát.

Úgy gondoljuk, hogy ez a tárgyalás tanulságos kormányzati szempontból is, szakszervezeti aspektusból is, és a közsféra egésze szempontjából is. Hozzáteszem: ez a kialakult helyzet a kormányzat, a szakszervezetek és az ügy szempontjából egyaránt méltatlan. S ezt a méltatlan helyzetet nem mi teremtettük. Sajnos bebizonyosodott az, amit a november 5-ei tájékoztatómban jeleztem: az elmúlt évtized azt bizonyította, hogy *szakszervezetünk nagyobb felelősséggel viseltetett a közigazgatás, vagy a közsféra egészéért, mint bármelyik eddigi kormányzat*.

Még annyit, hogy az államtitkár a tárgyaláson jelezte: a Választmány november 5-ei tárgyalási javaslatcsomagját a jövőbeni együttműködés keretében lehet majd tenni, ha a tárgyalások folytatódnak.

Hogyan tovább?

A *hogyan tovább* kérdésére tehát most kell választ adnunk. Néhány széljegyzettel szeretném segíteni a döntés kimunkálását.

1. A BM amikor kivette a költségvetési törvényjavaslatból a ktv. módosítására irányuló számos részletes javaslatot — például az önkormányzati illetménykiegészítésekre és egyebekre vonatkozó javaslatot, vagy a közigazgatási szakvizsgára adandó kétszer ötnapos felkészülési időt, stb. — az erről szóló háttér-tájékoztató munkaanyagban jelezte: „*A KÉT és az OÖKÉT kormányzati oldala a köztisztviselői érdekegyeztetés továbbfejlesztése keretében javasolja a központi érdekegyeztetési fórumok részére egy három évre szóló közszolgálati keret-megállapodás kötését. A megállapodás keretében lehetőség nyílna a közigazgatás személyi állományát érintő kérdések konszenzusos formában történő rendezésére. Ezt a megállapodást a jelenlegi munkabizottságok készítenék elő, elfogadására legkésőbb 2003. első felében kerülne sor.*” Hallottunk tehát egy kormányzati szándékot, amelyről feltehetően Szabó Endre úr is beszél majd.

2. Készül egy *közszolgálati munkaügyi és szociális reform* is. Ebből már idéztem valamit, de őszintén szólva még nem ismert előtünk a lehetséges tartalma. Ha csak a fele igaz annak, amit a sajtóban olvashattunk róla, akkor a közszolgálat tulajdonképpen már 2004-2005-re jobb helyzetbe kerülhetne. Az egyik kormányzati politikus például azt nyilatkozta, hogy a közszolgálati bérek háromszorosra emelkednek 2005-re. Vagyis eszerint már csak másfél-két évet kell kivárnunk. Ha ez a folyamat valóban elindul, az egésznek az értékét az adja meg, hogy mennyiben javít a közszolgálat helyzetén, és nem az, hogy milyen egységes vagy kevésbé egységes munkajogi szabályok születtek.

3. Remélhető, hogy 2003. első felében elkezdődhetnek a közigazgatási és — remélhetően van alapja annak, amit a Belügyminisztérium közölt velünk — a köztisztviselői törvény reformjának a munkálatai is. Ezek megfelelő kormányzati szándék esetén — bizonyos időeltolódással — javíthatják a mai hátrányos helyzetet. A bérek és a keresetek változására is gondolunk ugyanis.

Jobban használjuk ki a jogi lehetőségeket

4. A jövőt illetően megfontolandó számunkra néhány dolog.

Miután a kormányzat döntése jogilag értelemszerűen törvényes, csak velünk szemben nem feltétlenül etikus, a közigazgatás egésze szempontjából pedig nem feltétlenül célszerű. Ezért úgy gondolom, *a jövőben a szakszervezetnek is jobban ki kell használnia a kormányzattal és a munkáltatókkal fennálló viszonyában azokat a jogi lehetőségeket, amelyek a kezünkben vannak*. Csak utalok a Csongrád megyei Bíróság jogerős ítéletére, amellyel a bírói testület egy munkaügyi perben 2001. január 1-jétől az önkormányzati és nem az állami köztisztviselői illetménylappal rendelte el egy önkormányzati köztisztviselő illetményének megállapítását. Ez a precedens sok ezer köztisztviselő számára jelent lehetőséget — igaz, nehéz jogi úton — arra, hogy kikényszerítse bérének ne az alacsonyabb állami, hanem a magasabb önkormányzati illetménylappal történő megállapítását. Javaslom, hogy ezt alkalmazzuk majd.

Úgy gondolom, hogy a kormányzati — vagy szakmai — lépéseket határozottabb kritikával illelhetjük. Erre van felkészültségünk és a hatályos törvények alapján jogunk is van. S a munkahelyeken is számos témában tudjuk érvényesíteni a szakszervezeti jogosítványokat.

Érdemes várni

Mostani helyzetünkkel kapcsolatban szeretném kiemelni, hogy nekünk minden döntésünket a tagság általános értékítélete alapján kell meghoznunk. Ettől az általánostól jobb vagy rosszabb helyzetet ítélhet meg egy-egy foglalkoztatotti kör. Ezért én teljesen természetesnek és elfogadhatónak tekintem, hogy a közigazgatás, a közalkalmazotti munka egy-egy területén eltérő lehet az értékítélet, s ennek megfelelően a különböző szakmák eltérő érdekérvényesítő eszközöket kívánnak igénybe venni.

Maga az időszak, amelyben most vagyunk, még nem ad lehetőséget szakszervezeti tagságunk számára annak teljes értékű érzékelésére, hogy mi vár rájuk 2003-ban. Nem ismerik a gazdaságpolitikai változások lehetséges hatásait. Ezt csak 2003. első-második-harmadik hónapjában észlelik majd. Valószínűsíthető tehát, hogy lépéseink is akkor kaphatnak majd nagyobb társadalmi támogatást.

Talán azzal is segíthetünk önmagunkon, szervezetségünkön, ha hamarosan létrehozuk az Önkormányzati Dolgozók Országos Szakmai Tanácsát is. Ennek most már itt az ideje. Ez az új OSZT nagy segítséget adhat az önkormányzati dolgozók érdekeinek hatékonyabb feltárásához és képviseléséhez.

Más vélemények _ rólunk

A valós közhangulatot kell felmérnünk, és az MKKSZ-en kívüli világot is értékelnünk kell. Nem tudom ugyanis, ismerjük-e hogy az MKKSZ-en kívüli világ miként vélekedik a mostani helyzetről. Pedig ez is fontos, mert csak velük együtt van lehetőség a szélesebb körű támogatásra, vagy a nagyobb társadalmi támogatás megnyerésére.

Csak példaként említem, hogy a megyékből érkezett jelzések, információk szerint a lakosság körében — de még a közsféra más területein dolgozók közül is — nagyon sokan azt hiszik, hogy az idej 50 százalékos bérfeljesztés mindenkire egyaránt érvényes, így a köztisztviselőkre is. Ráadásul a köztisztviselők illetményszorzójának 30 százalékos emelése 2003-ra a hétköznapok világában élő emberekben azt a képzetet kelti, mintha 30 százalékos keresetnövekedésről lenne szó. Pedig mi jól tudjuk, hogy ez nem így van. Mindezeket érdemes figyelembe venni.

Végezetül arról sem feledkezhetünk meg, hogy rendezvényeink pénzbe kerülnek. Ha rendezvényeink lesznek, el kell döntünk, hogy milyen alapból finanszírozzuk azokat. Emlékeztetek rá, hogy szerencsére van sztrájkalapunk, amely az ilyen jellegű rendezvények, akciók támogatására — az alapszabálynak megfelelő testületi döntésekkel — felhasználható.

Mindezzel csak arra akartam ráirányítani a figyelmünket, hogy határozottan és jól mérjük fel a helyzetünket.

Árva János

A munkahelyek féltése meghatározó tényező

Folytathatnám a „sikerek” felsorolását: a hidegétkeztetési hozzájárulás adómentes értékét és a melegétkeztetési hozzájárulás felemelését 4 ezer forintra, s a nyugdíjazáskor adható tárgyi jutalom adómentes összegének 10-ről 15 ezer forintra növelését, 2003. január 1-jétől. Nem mondható tehát, hogy tárgyalásaink sikertelenek voltak, mert vannak eredmények, csak a jelek szerint éppen azok a törekvéseink nem járnak eredménnyel, amelyek számunkra a legfontosabbak lennének, s amelyek minimálisan elvárhatók volnának a kormánytól. Ha más miatt nem, hát a választási kampányban tett ígéretek miatt.

Saját házunk tájáról szólva november 5-én a Választmány a közalkalmazottakkal kapcsolatban három követelést fogalmazott meg. 1. A szorzótábla tételeinek az inflációt elérő mértékű növelése. 2. A pótlékalap növelése 30 százalékkal. 3. A felzárkóztató közalkalmazotti béremelésből kimaradtak számára is legyen lehetőség 2003-ban az átlagosan 50 százalékos béremelésre.

Ami a számok mögött van

Milyen tapasztalatokat szereztünk a szeptemberi átlagosan 50 százalékos közalkalmazotti béremelés végrehajtása során? A KSH adataival, amelyekre a kormány keményen hivatkozik, sajnos nem tudunk vitatkozni. Azért nem tudunk újabb közalkalmazotti béremelést kiharcolni 2003-ra, tehát még az infláció 5 százalékra taksált mértékével megegyező emelésre sem számíthatunk, mert a szeptemberi bérfeljesztés 2003-ra áthúzódo hatása átlagosan 26 százalékos bérnövekedést jelent a közalkalmazottaknak 2003-ban. Az 5 százalék eltörpül a 26 mellett.

Ugyanakkor mégis alapvető problémát látunk a számok mögött. Ha éves szinten hasonlítjuk össze 2002. és 2003. béradatait, bizonyosan reálisnak lesz mondható a 26 százalékos átlagos emelkedés. De 2002. decemberi és 2003. januári összehasonlításban reálkereset-csökkenést fog elszenvadni a közalkalmazottak teljes köre, vagy legalábbis túlnyomó többsége. Hozzáteszem: bértárgyalásainkon a kormány részéről igen fontos bizonyító tényező, hogy az adósávok változása miatt a 26 százalék tovább növekszik. Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy az adósávok változásával kedvezően érintettek bruttó 120-130 ezer forintot keresnek havonta, míg a 200 ezer forint körül keresők már veszítenek a sávváltozáson. Ezen el kell gondolkodnunk, s ezt kértük a kormánytól is. Kérésünk a jelek szerint nemigen hatotta meg az illetékeseket.

November 20-án volt az a KOMT-ülés, amelyen mindezekről tárgyaltunk. Ezt megelőzően a SZEF Ügyvivő Testülete is napirendre tűzte a témát, ahol szóba került az az új kormányzati érv is, hogy a szeptemberi — tagadhatatlanul jelentős — közalkalmazotti bérjavítás tulajdonképpen a 2003-as béremelés előrehozása volt, s a kormány nem kevés pénzt áldozott arra, hogy már 2002. szeptembertől megkezdtek a kifizetését. Szerintem viszont nem fogadhatjuk el ezt az utólagos érvelést. A kormány ugyan — ígérteit teljesítve — valóban történelmi lépést tett ezzel a bérfelzárkóztatással, ugyanakkor azonban ez csak kezdeti lépésnek tekinthetjük, hiszen a bérfelzárkóztatás ezzel nem fejeződött be.

Az áthúzódo hatás

Csak emlékeztetek rá, hogy az előző kormány idején — a SZEF-kormány megállapodás alapján — létrejött egy szakértői bizottság, amelynek akkor a közalkalmazotti életpálya-rendszer előkészítése volt a feladata. A kormányváltás miatt az a bizottság megszűnt, a téma gondozása átkerült egy kormány-megbízotti hivatalhoz. De ha tényként kezeljük azt az elképzelést, hogy 2004-2005-ben el kell készülnie az egységes közszolgálati törvénynek, akkor a szeptemberi első lépésen túl is jelentős tennivalók vannak még a bérek rendbetétele ügyében, mert az életpálya sok minden egyebet is feltételez, ha valóban meg akarják teremteni.

Az átlagosan 50 százalékos közalkalmazotti alapbéremelés 2003-ra áthúzódo hatásáról sok szó esett az érdekképviseleti és az érdekegyeztető tárgyalásokon. Az áthúzódo hatás következményei elsősorban az évek óta forráshiánnyal küszködő önkormányzatokat sújtják. Ezek az önkormányzatok nem csak a hozzájuk tartozó közalkalmazottak 50 százalékos béremelésének fedezetét nem tudják előteremteni 2003-ban, hanem a saját köztisztviselők béremelését sem tudják megoldani. Kardinalis kérdés tehát a forráshiányos önkormányzatok 2003. évi finanszírozása. A november 20-ai KOMT-ülésen a szakszervezeti oldal azt igényelte, hogy a kormány mielőbb találjon erre megoldást.

A KOMT-ülés november 27-ei folytatásán kézhöz kaptuk azt az egyéni képviselői módosító indítványt, amely szerint a forráshiányos önkormányzatok finanszírozási gondjait azzal enyhíti a kormány, hogy 3 milliárd forintos, felülről nyitott, tehát bővíthető keretből finanszírozza a bizonyított hiányt. De ez a bizonyítás nyilvánvalóan meglehetősen szőrözö lesz, mert a BM hangoztatja ugyan, hogy a saját bevételekből a korábbinál mennyivel több marad az önkormányzatoknál, de az ott maradó többletből konkrét feladatokat kell ellátni.

A szeptemberi béremelés 2003. évi áthúzódo hatása 2003. augusztus végén megszűnik. Tehát szeptember 1-jétől elvileg szabad volna a pálya, ha a 2003-as állami költségvetés erre lehetőséget adna. A KOMT munkavállalói oldalának egyik megbeszélésén az az elgondolás született, hogy ha a kormány 2002-ben megtette azt a gesztust, hogy szeptemberre

előre hozta a 2003. évi béremelést, akkor a 2004. évi béremelést is hozza előre 2003. szeptemberére. Tárgyalási csomagunkban ez az ajánlás is szerepelni fog.

A *pótlékok* ügyében a SZEFG Ügyvivő Testülete úgy foglalt állást, hogy azokat mindenképpen emelni kell, mert a szeptemberi bérjavítás erre nem terjedt ki.

A KOMT november 20-i ülésén a kormányzati oldal képviselője kiemelte — s a tanácskozás november 27-ei folytatásán megerősítette —, hogy a kormány *középtávú megállapodást* kíván kötni a közszférával. A kormány szándéka szerint *2004-2006-ra szólna a megállapodás*. A munkavállalói oldal határozott álláspontja viszont az, hogy *2003-ról is tárgyalni kell*. Erről nem szabad lemondanunk, mivel az áthúzó hatás 2003. augusztus végével megszűnik. Tudomásom szerint rövid időn belül megkezdődnek — vagy talán már megkezdődtek — a megállapodással összefüggő tárgyalások előkészületei.

Most tehát nekünk erre a megállapodásra kell koncentrálnunk, úgy alakítva a tárgyalásokat, hogy 2003. szeptemberében, októberében kapjon valamit a közszféra.

A közszolgálatban dolgozók hangulatát Budapesten is vizsgáltuk. Több szervezetünkben felvetődött a demonstráció témája is, de a tapasztalatok szerint a közalkalmazottak nemigen támogatnák egy ilyen megmozdulást. Finoman fogalmazva ugyanis nem találnák etikusnak a szeptemberi jelentős bérjavítás után most utcára menni, de természetesen szolidárisak a köztisztviselőkkel. Hozzáteszem azt, ami a SZEFG Ügyvivő Testületének ülésén is elhangzott: valójában a nagy létszámú közalkalmazotti szakszervezeteknél sincs sztrájkhangulat vagy készség egy tömegtüntetésre. Sőt, a visszajelzések alapján az is egyértelmű, hogy a köztisztviselők sem akarnak sztrájkolni. Ennek az a fő oka, hogy féltik a munkahelyüket. Kiváltképpen igaz ez a kishalvokban, ahol összesen néhány közszolgálati munkahely van, tehát konfliktus esetén nincs hová menni.

Legyen nyílt levél

Mit lehetne tenni? A felvetődött lehetőségek: *vonuljunk utcára*, valahol zárt területen tartsunk *nagygyűlést*. Véleményem szerint, ha jól választjuk meg a helyiséget, akkor egy kis helyiségben is lehet tömeget mutatni. A *kétórás figyelmeztető sztrájk* ötletének — mint említettem — nem volt támogatottsága. Az MKKSZ Elnökségének ülésén felvettem azt a javaslatot, hogy írjunk *nyílt levelet* a parlamenti képviselőknek, benne felvázolva a megoldatlan problémákat és a velük kapcsolatos jogos követeléseinket, s ez a nyílt levél jelenjék meg legalább két országos napilapban. Így egyrészt tájékoztatni tudnánk a közvéleményt jogos követeléseinkről, másrészt tagságunkat is az Országos Választmány döntéséről. Ennek megfontolását javaslom.

Fehér József

Etikátlan 2003-as béremelésnek feltüntetni a 2001-es szorzóemelés befejezését

Nagyon mozgalmas hónap van mögöttünk, ezért ahhoz kérem a jelenlévők hozzájárulását, hogy a KÉT ülésén felvetődött témákon kívül más kérdésekről, dolgaink tágabb összefüggéseiről is szólhassak.

Az OV állásfoglalásának fogadtatása

Érdeemes elemeznünk a november 5-ei választmányi ülésünk fogadtatását és sajtóvisszhangját. Nemcsak a napilapok, hanem különböző — köztük kereskedelmi — rádióadók is nagy figyelemre méltatták a tanácskozásunkon elhangzottakat. Természetesen elsősorban azzal a felhanggal, hogy a köztisztviselők sztrájkra készülnek. Megkeresett ezzel kapcsolatban két tévécsatorna is, de ebből sajnos nem lett műsor, mert az egyik alkalommal nekem nem volt jó az időpont, a másik esetben pedig az ATV csak akkor ültetett volna kamera elé, ha az érintett kormányoldal képviselője is odaül, erre azonban nem vállalkozott az illetékes. A sajtóvisszhanggal alapjában elégedettek lehetünk, hiszen mindaz korrekten — összefoglalva — megjelent a lapokban, ami a választmányi ülésen és az azt követő sajtótájékoztatón elhangzott.

Aki azonban csak a tudósítások címeit olvasta, téves következtetéseket is levonhatott. Néhány kormányzati főtisztviselő, vezető valószínűleg ezért üzent, vagy közölte velünk informális módon, hogy „*a kormány nyomás alatt nem tárgyal*”. Szó mi szó, nyomás nélkül sem nagyon akartak tárgyalni. Nem is titkolták, hogy október 20., az önkormányzati választások előtt nem kívánnak bértárgyalásokat folytatni. Formálisan megvolt erre a válasz, hiszen a kormány csak október 30-án nyújtotta be a költségvetési tervet az Országgyűlésnek, s addig lehetett hivatkozni arra, hogy még nem alakult ki a kormányzati álláspont. Tulajdonképpen mi kezdtük meg leghamarabb a 2003. évi bértárgyalásokat, mert október 25-ét megelőzően formalizált, érdemi bértárgyalás nem volt, a KÉT és az OÖKÉT együttes ülése foglalkozott ezzel először.

A kormányzati oldalról tapasztalt fogadtatás számunkra nem okozott meglepetést. A közvélemény azonban — benne a szakszervezeti közvélemény is — elég érdekesen reagált. Amint már itt elhangzott, bizony voltak kérdőjelek: mit akarnak már megint, a köztisztviselők nemrég kaptak 70 százalékot, jövőre kapnak 30 százalékot, a közalkalmazottak bérét 50 százalékkal emelték, hát hol a határ? Akadtak szakszervezeti vezetők is, akik szerint talán meg kellett volna állni annak kinyilvánításánál, hogy elégedetlenek vagyunk, nem kellett volna riogatni egymást a sztrájk, a demonstráció felelőtlen, demagóg kilátásba helyezésével.

Úgy gondolom, ez a testület teljes egészében tudatában van annak a felelősségnek, amelyet a november 5-ei állásfoglalásban megfogalmazott. Senkit nem riogattunk, egyszerűen megfogalmaztunk egy szakszervezeti álláspontot, egy munkavállalói véleményt, s újságírói kérdésre válaszolva elmondtuk, hogy ha a tárgyalásokon nem lesz eredmény, akkor milyen lehetőségekkel fogunk számot vetni.

Anélkül, hogy különösebben keménykednénk a reagálásokat illetően, *azt a határozottságot, higgadságot kell megtartanunk, amelyet az Országos Választmány november 5-én mutatott. Semmi okunk arra, hogy bármilyen tekintetben megváltoztassuk álláspontunkat*. Nem tartozunk senkinek magyarázattal, hogy az Országos Választmány miért úgy döntött november 5-én, ahogy döntött.

Számunkra legfontosabb, hogy miként reagált állásfoglalásunkra a tagság. November 18. és 23. között az MKKSZ 29 szervezeti egysége közül 27 értekezletet tartott. Ezekben a tanácskozásokon több mint 600 országos, szakmai vagy alapszervezeti vezető tisztségviselő vett részt. Közülük senki nem vélte úgy, hogy megalapozatlan a választmány november 5-i álláspontja. Senki nem tartotta indokolatlannak, túlzónak vagy teljesíthetetlennek a felvetéseinket. Az adjon nekünk önbecsülést, a Választmánynak mint testületnek határozottságot, hogy a tagság véleménye egyöntetű volt: *az MKKSZ által megfogalmazott 10+2 pont és az Elnökség szeptember 18-ai — idejekorán kidolgozott — állásfoglalásában rögzített tárgyalási keretfeltétel minden tekintetben tartható és elfogadható.* Ez fontos visszajelzése annak, hogy a Választmány reálisan látta a helyzetet és olyan döntést hozott, olyan feltételeket és lehetőségeket mérlegelt, amelyekre a tagság — a maga helyzetének ismeretében — igennel válaszolt.

Mi történt november 5-e óta?

Mint már szóba került, november 14-én együttes ülést tartott az OÖKÉT és a KÉT. Ezen a napon volt a Közzolgálati Szakszervezetek Szövetségének (KSZSZ) kongresszusa is, amelyen a tervek szerint találkoztunk volna Lamperth Mónika belügyminiszterrel és Kiss Péter foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszterrel. A találkozó azonban nem jött létre, mert egyikük sem jelent meg a kongresszuson. Pál Tibor, a BM államtitkára és Herczog László munkaügyi helyettes államtitkár képviselte őket. Természetesen velük is tárgyaltunk, egyeztettünk, de ez nem ugyanaz, mint a tárca első emberével folytatott megbeszélés.

Az OÖKÉT és a KÉT november 14-ei együttes ülésén nem zártunk le kérdéseket. Ezt követte november 20-án egy szakértői tanácskozás, amelyen az MKKSZ és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezetének szakértőin kívül más közzolgálati szakszervezetek képviselői nem vettek részt. A november 25-re tervezett és december 4-én megtartott OÖKÉT és KÉT ülés zárta a köztisztviselői érdekegyeztető tárgyalásokat.

Mire jutottunk ezeken a megbeszéléseken?

Semmiképpen nem tekinthető eredménynek, hogy *a kormány 2003. július 1-jétől megadja az illetményeszorzó emeléséből még hátralévő 30 százalékot.* Ezzel összefüggésben mondtam az Országos Választmány november 5-ei ülésén, hogy 2003-ra a kormányzat ajánlata egyenlő a nullával. Ez ugyanis nem ajánlat, hanem törvényi előírás, amelyet be kell tartani, erről nincs mit tárgyalni.

Garancia a kormányzattól

November 5-én még feltételes módon beszéltem róla, de ma már tény: garanciát kaptunk rá, hogy a 2003. július 1-jétől járó bérfejlesztést az augusztus elején esedékes kifizetésekkel megkapják a köztisztviselők, hasonlóan ahhoz, ahogy a közalkalmazottak a 2002. szeptemberi bérfejlesztést megkapták a következő havi bérszámfejtéskor. Ennek hatása a kormányzati számítások szerint 16 százalék, a mi számításunk szerint 15,3 százalék, amely azonban rendkívül erősen szór.

A szorzóemelésből hiányzó 30 százalék bevezetése július 1-jétől az állami és az önkormányzati közigazgatásban dolgozó vezetők számára hó/hó összehasonlításban 22,4 százalékot jelent. Ez éves szinten 10,42 százalék. Az 1. besorolású nem vezető beosztású köztisztviselők esetében hó/hót számítva 15,3, éves szinten 6,37 százalékot tesz ki a szorzóemelés. A legnagyobb sérelmünk: a 2. besorolású, középfokú végzettséggel rendelkező köztisztviselők számára ez hó/hó összehasonlításban, tehát július után augusztusban 8,4 százalékos keresetemelkedést jelent, de éves kihatást tekintve csak mindössze 3,5 százalék. Az 1. és a 2. besorolási osztályban a 30 százalék évet évvel összehasonlítva 5,52 százalékos béremelést jelent.

A *ruházati költségtérítés* nettó összege 2003-ban — a ktv. módosul — 66 ezer forint lesz. Ennek a 83.312 forintos havi nettó átlagkeresetre számított hatása nettóban 1,6, bruttóban pedig 1,9 százalék.

Az *étkezési hozzájárulás* súlyozott átlaga nettó 1.230 forint havonta. Ez az átlagkeresetet nettó 1,2, bruttó 1,46 százalékkal emeli.

A béremelést pótló ajánlatok?

Mindezeket figyelembe véve most a következőkről adhatunk számot.

A *köztisztviselők egész körére vonatkozóan*: a 30 százalékos szorzóemelés éves szinten hoz 5,52 százalék bér-növekményt, a ruházati költségtérítés bruttó 1,95, az étkezési hozzájárulás emelése pedig bruttó 1,46 százalékot tesz ki éves szinten. Ezek együttesen évi 8,93 százalékot jelentenek. Ha a 8,93-ból levonom az 5 százalék inflációt, akkor az OÉT bérmegállapodásban rögzített 4,5 százalékos reálbér-növekedés helyett a közigazgatásban 3,93 százalékos reálbér-emelkedés lesz.

Nem véletlenül említettem egymást követően választmányi döntésünk társadalmi fogadtatását, sajtóvisszhangját és kormányzati kommunikációját. Arra kell készülnünk, hogy a kormányzat azt fogja kommunikálni, amit a kormány szóvivője a sajtótájékoztatókon elhangzottakra reagálva mondott: a kormány a jövő év bérpolitikájára vonatkozó előterjesztés szerint a költségvetési intézményekben 17 százalék körüli, a főbb közalkalmazotti ágazatokban pedig 26-34 százalékos a bruttó átlagkeresetek növekedése.

Arra kell tehát számítanunk, hogy bármilyen megmozdulásunkra reagálva a kormányzat azt mondja: az Országos Érdekegyeztető Tanácsban a mi konföderációnk által is elfogadott 4,5 százalékos — nemzetgazdasági átlagban számolt — reálkereset-növekedés a közigazgatásban is biztosítva van 2003-ban. Erre utal állásfoglalásunknak az a megállapítása, hogy *etikátlan dolog beszámítani a 2003. évi béremelésbe az elmaradt 30 százalékos szorzóemelés 5,52 százalékos bérnövelő hatását.* Ez ugyanis egy 2001. évi keresetemeléssel 2003-ra elhalasztott része. Mint ahogy a közalkalmazottak esetében azt mondja a kormány, hogy 2002. szeptember 1-jére előre hozta a 2003. évi béremelést, a köztisztviselők 2001. évi szorzóemeléséből még ki nem fizetett 30 százalék megadása 2003-ban egy 2001-ről elnapolt béremelés.

Mint elnök úr is említette, a kormányzati ajánlatok között szerepel, hogy az Országgyűlés 2003. évi tavaszi ülészakán tárgyalják majd a ktv. módosítási csomagját. (Ennek egy korábbi változatát közreadtuk a Választmány tagjainak.) Ebben

valóban több minden van, nemcsak a költségvetést érintő kérdések, hanem az etikától kezdve a pályázati rendszeren keresztül sok minden más számunkra fontos dolog is. Nem szabad azonban felcserélnünk, összekevernünk a témákat. A 2003. évi bértárgyalások kapcsán nyilvánvalóan szóba kell hozni más dolgokat is. Ám a béremeléssel nem azonos értékű ajánlat, hogy az etikára vonatkozó fejezetet kiveszi a ktv.-ből a kormány, vagy a Munka Törvénykönyve 19/A szakaszt beteszi, s az egyeztetői döntőbíráskodást érvényesíti a közigazgatás területén. Ez mind nagyon fontos, de nem része a 2003. évi bértárgyalásoknak.

Mint ahogy kiemelkedő fontossága ellenére sem lehetünk boldogok attól a kormányzati bejelentéstől sem, amely a december 4-ei KÉT-ülésen elhangzott: a 2003. évi közigazgatási ellenőrzés kormányzati programjában szerepel annak vizsgálata, hogy *a közigazgatási intézményekben miként érvényesülnek a munkavállalói érdekképviselők jogai*. Ha nem a bértárgyalások időszakában — más hiátusok némi ellensúlyozásaként — hangzott volna el ez a bejelentés, akkor valószínűleg nagyon nagy meglepődéssel nyugtázhattunk. Erre is nagy figyelmet kell majd szentelnünk, de most nem erre koncentrálnunk.

A ktv. módosító csomagjára tehát fel kell készülnünk, mert sok fontos dolgot tartalmaz. Ebben szerepel a hat hónapos jutalmazási korlát feloldása, illetve részbeni módosítása, az önkormányzati köztisztviselőkre vonatkozóan az illetménykiegészítés, az illetménypótlékok megállapításának szabályváltozása, a 10 százalékos illetménycsökkentés lehetőségének eltörlése, stb. De ezek a módosítások — bármilyen fontosak is számunkra — 2003-ra nem növelik a köztisztviselők keresetét.

Mi a teendő?

A november 5-ei választmányi állásfoglalásnak a tagság körében tapasztalt visszhangja szerint *az Országos Választmány nem hirdetheti meg a közigazgatási dolgozók általános figyelmeztető sztrájkját*, mert erre nem kapott felhatalmazást. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy a Földhivatali OSZT itt jelen lévő tagjai, akik viszont rendelkeznek kollégáiktól a szükséges felhatalmazással, akár itt most ma elhatározzák saját sztrájkbizottságuk megalakítását, és meghirdessék a földhivatali figyelmeztető sztrájkot. Őket az 1999-ben szerzett tapasztalataik is segítik ebben. Akkor 16 órányira voltak egy földhivatali sztrájktól. Természetesen semmiféle módon nem kívánom befolyásolni földhivatali kollégáinkat, de ők tudják igazán, hogy nem igaz az a vélemény, amely szerint a közigazgatásban lehetetlen sztrájkot szervezni. Igenis lehet. Igaz, kissé bonyolult az előkészítése, de példájuk mutatja, hogy nem lehetetlen. Ilyen szempontból az ő döntésük a Választmány döntését nem befolyásolja, és fordítva sem.

Az egyéb lépések lehetőségeiről szólva az Elnökség döntését — a Választmány összehívását — az is indokolta, hogy eléggé nehezen lehet értelmezni a tagsági vélekedésnek ezt a részét. A *sztrájk* gondolatának nem támogatása világos. Az *utcai demonstráción* vagy *egy tiltakozó nagygyűlésen* való részvétel a válaszok alapján nem kizárt, de nem is egyértelműen támogatott. Sokan támogatták az utcai demonstráció gondolatát, de nem elegen.

Nem hagyható szó nélkül

Mások azt mondták: *elfogadhatatlan, hogy szó nélkül hagyjuk a kormány álláspontját a köztisztviselők 2003-as béremelése ügyében*. Nyilvánosságra kell hozni a véleményünket, méghozzá nem csak egy testület, hanem a szélesebb tagsági nyilvánosság előtt is, mert elfogadhatatlan, hogy a kormányzat ma ugyanazt teszi, amit az előző kormány idején ellenzéki pozícióból élesen bírált a jelenlegi belügyminiszter asszony. Akkor azt mondta: nem elég a szorzószámokat emelni, hanem garanciákat kell adni az illetményalap emelésére. Amikor most azt kérjük, hogy ezeket a garanciákat teremtsék meg, nem fogadják az MKKSZ vezetőit. Nem először fordul elő, hogy kormányzati vezetők nem kívánnak tárgyalni a szakszervezet képviselőivel, már volt benne részünk, mi azonban fontosnak tartjuk kinyilvánítani, hogy *tárgyalási készségünk november 30-ig nem üres szólam, hanem nyílt szándék, őszinte akarat volt*.

Most tehát ma arról kell döntenünk, hogy *utcai demonstráció* vagy *nagygyűlés* legyen, vagy *semmi*. Ha utcai demonstráció és/vagy nagygyűlés, akkor mikor? Mint már ismert, a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete március 21-ére hirdet akciót. Lehet ehhez is csatlakozni, lehet önállóan is szervezni, de ma mindenképpen állást kell ez ügyben foglalnunk.

Nyilván többen megkérdeznék, hogy mit javasolt az Elnökség, vagy az elnök, a főtítkárnak. A magunk részéről fontosnak tartunk minden törvényes eszköz alkalmazását. A sztrájk meghirdetésének nincs elegendő támogatottsága és 2002-ben már praktikusán nem is lenne sok lehetőség rá, mivel az országgyűlés december 20-án megszavazza a jövő évi költségvetést. Ezért lényegében hatása sem lenne. De 2003. első negyedében — talán éppen a ktv.-t módosító csomagról szóló tárgyalások érdekében, a nyomásgyakorlás erejével — *vagy egy utcai demonstrációt, vagy egy a Választmánynál sokkal szélesebb körű rendezvényt igenis kellene tartanunk*. Nem kizárva természetesen azt sem, hogy a földhivatali kollégáink esetleg figyelmeztető sztrájkot tartanak, s ebben az esetben a Választmánynak el kell döntenie azt is, hogy miként viszonyul hozzá.

Tudom, hogy kérdéseket tettem fel és a válaszokat talán nem egyértelműen fogalmaztam meg. De ez a helyzet. Nyugodtan mondhatjuk, hogy örökre a történelem szemétdombjára került az úgynevezett demokratikus centralizmus. Nincsenek központi kinyilatkoztatások, hanem itt és ma kell együtt döntenünk — az ismert előzmények és feltételek számbavételével —, mert szakszervezetünknek mi így együtt vagyunk a központja. Biztos vagyok benne, hogy bölcsen fogunk dönteni.

dr. Szabó Endre SZEF elnök

A középtávú megállapodás még javíthatja 2003-as esélyeinket

Mindenek előtt köszönöm a meghívást. Az eddig elhangzottakból is egyértelműen érzékelhető, hogy *nem vagyunk könnyű helyzetben*. De nem ez a mostani az első eset, amikor azt kell mondanunk, hogy nem vagyunk könnyű helyzetben. Hogy miért nem, azt csak néhány mondatban szeretném érinteni az én tapasztalataim alapján. Az egyik ok: szembe kell néznünk azzal, hogy ismételen olyan szituáció állt elő, amelyben *nem a fellendülés tendenciáit mutatja a gazdaság, s ráadásul az államháztartás egyensúlya sem javuló irányú*. Erre természetesen lehet azt mondani, hogy a szakszervezeteket ez kevésbé foglalkoztatja. Szerintem azonban *felelős szakszervezeti vezető sehoh a világon nem hagyhatja figyelmen kívül a gazdaság lehetőségeit*. Igaz, nagyon keményen fel kell lépünk — és fel is léptünk — azokkal szemben, akik a közszférát improduktívnek minősítik, ugyanakkor viszont tudomásul kell vennünk, hogy az ország gazdasági alapjai a termelés gazdasági produktívitasából származnak.

Figyelembe kell vennünk a gazdasági helyzetet

Az a vita, amely napjainkban zajlik a gazdasági teljesítmények alakulásáról, a gazdaságot fenyegető veszélyekről, Járai Zsigmond lemondásának követeléséről, stb. pontosan jelzi: *valóban szembe kell néznünk a gazdaság adott körülményeivel*. A jelenlegi kormány balszerencséje, hogy amikor a szocialisták kerülnek kormányra, akkor rendre kedvezőtlen jelenségek tapasztalhatók a gazdaságban. Nem akarom dramatizálni ezt a helyzetet, de tény, hogy pillanatnyilag a gazdaság állapota — és vele együtt az államháztartás egyensúlya — nem kedvező.

Míndezt még súlyosbítja az, amit nap mint nap hallunk — és természetesen a közvélemény is hallja —, hogy gazdasági kutatók, szakértők, vállalati szakemberek egyaránt hangoztatják: a kormány kiköltekezett, túlzottan sok pénz ment ki a közszférába. Hozzáteszem azonban: 2002-ben a versenyszférába is elég sok pénz ment ki, 18 százalék körüli a bérnövekedés. A társadalom tehát a különböző PR-forrásokból állandóan azt hallja: a bajok fő forrása az, hogy túlzottan sok pénz ment ki béremelésekre.

A másik figyelembe veendő tényező, hogy közeleg *az EU-csatlakozás időpontja*. A csatlakozásnak ebben az összefüggésben is elég szigorú normái vannak. Innen is természetesen nyomás nehezedik a Medgyessy-kormányra.

A harmadik irány, ahonnan nyomás nehezedik a kormányra: *a közszférán kívüli munkáltatók közege*. Az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén kétszer kellett kemény vitába szállnom, mert Demjén Sándor úgy nyilatkozott: adni kellett már valamit a pedagógusoknak, akiknek valóban alacsony volt a keresetük, de 30 százalékos létszámcsoökkentésre van szükség, hiszen az ország képtelen kifizetni a közszféra béreit. Ezt nagyon keményen visszautasítottuk, érvekkel bizonyítva, hogy Demjén Sándor álláspontja nem helytálló. A korrektség kedvéért hozzá kell tennem, hogy az egyik ilyen vitának fültanúja volt Medgyessy Péter miniszterelnök is, aki nagyon határozottan megvédte a közszféra béremelését. Világosan kifejtette: uraim, itt nem csak a közszféráról van szó, hanem önkörről is, mert már az ország versenyképességét veszélyeztették a közszféra alacsony bérei.

Azt is őszintén meg kell mondanom, hogy az OÉT munkavállalói oldalának közelmúltbeli ülésén is felszólítottak: adjak magyarázatot arra, hogy az MKKSZ miért háborog a sajtóban, miközben a közigazgatásban dolgozó állami, önkormányzati, társadalombiztosítási stb. köztisztviselők a kereseti lista élére törtek az utóbbi időben, betörték abba a jövedelmi szférába, amelyben az élenjárók vannak.

Természetesen lehet arra hivatkozni, hogy a statisztika torzít, de szerintem ez túlságosan leegyszerűsített válasz lenne. A társadalom azonban a KSH adataiból kiindulva ítél. Ezért magyaráztam el, hogy a köztisztviselők esetében nem 30 százalékos ismételt béremelésről van szó, hanem egy régebbi törvényi kötelezettség teljesítéséről, amelynek során nem a bér, hanem csak a bérszorzó 2001-es emeléséből elmaradt 30 százalékos megadásáról beszélhetünk. A versenyszféra konföderációi arra hivatkoznak, hogy tömegesen kapják a telefonokat: mit akarnak még a közszféra emberei, most kaptak 50 százalékos nagy béremelést. Valóban mi is úgy minősítettük — és ezt ma is megerősíthetjük —, hogy a közalkalmazottak szeptemberi 50 százalékos béremelése történelmi lépés volt. Az más kérdés, hogy még mindig le vannak maradva. Mindezzel csak arra akartam utalni, hogy valóban nem lehet figyelmen kívül hagyni a társadalom legkülönbözőbb rétegeinek reakcióit.

A kormány érvei

A másik ok, amely miatt úgy érzem, hogy nehéz helyzetben vagyunk: a kormány valóban úgy gondolja,

hogy 2003-as lépésként a közszférában elégséges, ha a közalkalmazottak esetében a 120-150 ezer forintos keresethatárban az adóváltozás önmagában biztosít 4,5-5 százalékos reálkereset-növekedést. S a kormány azt mondja, hogy nem ígért mást, csak a kétszeresét garantálja annak, amit a FIDESZ-kormány ígért: a GDP-növekménynek nemcsak a felével, hanem mindig a növekmény egészével emelkedik a reálkereset. 2003-ban pedig a kormány számításai szerint köztudottan 4,5-5 százalékkal növekszik a GDP, bár sokan azt prognosztizálják, hogy nem lesz ennyi. A kormányzati oldal úgy érvel, hogy amiben tehát — a 4,5 százalékos reálkereset-emelkedésben — az OÉT-tárgyaláson megállapodtunk, azt a kormány teljesítette.

A gond abból adódik számunkra, hogy *mi nem tudjuk elfogadni azt a kormányzati álláspontot, amely szerint a 2003. évi béremelés a közalkalmazottak esetében tulajdonképpen már 2002. szeptemberében megtörtént*. Közgazdasági nézőpontból ez természetesen igaz lehet, de mi ezúttal nem évet évvel hasonlítunk össze, mert az emberek nem ilyen statisztikai átlagokban nézik a keresetüket.

Tagadhatatlanul igaza van a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium helyettes államtitkárának, amikor azt mondja nekem: ha 2003. januárjában megnézi egy pedagógus, hogy mennyit kapott és összehasonlítja a 2002. januári fizetésével, akkor világosan látja — főleg egy diplomás —, hogy jóval több a keresete. És februárban is ugyanaz lesz a helyzet, tehát nincs reálérték-vesztés. Ezt elismerve azzal érveltem, hogy az emberek viszont másként gondolkodnak. Azt nézik, hogy az újról első fizetésük mennyivel több az előző évi utolsó havi keresetüknél. Ez természetes gondolkodás. Amit az árak szokásos év elejei emelkedése is indokol. Relatív tehát *nem igaz, hogy nem veszít az értékéből a 2002-es — valóban jelentősen megemelt — bér*. Az infláció ugyanis lemorzsolja bizonyos részét, az adómódosítások viszont csak egy meghatározott sávban és nem teljes mértékben kompenzálják ezt.

Dilemmáink

Az első nagy dilemmánk tehát, hogy ezek után mi legyen 2003-ban a közalkalmazottakkal. Azért kell erről külön szólni, mert most differenciálódik a közszféra. A kormány egyelőre nem ígért semmit a *közalkalmazotti* bérek ügyében. A *köztisztviselők* dolgairól az előző előadások részletesen szóltak, erre nem térek ki.

A *fegyveresek* esetében is sajátos helyzetben vagyunk, ami szintén megnehezíti a dolgunkat. Az igazság az, hogy ők 2002. januárjában megkapták azt, amit a köztisztviselők 2003. júliusában kapnak majd meg. A kormány azt mondja: másfél évvel hamarabb odaadtam nekik a járandóságukat, mit akarnak még? Az után posztoló rendőr persze nem így gondolkodik, nem aszerint számol, hogy ő már megkapta, a szegény állami vagy önkormányzati köztisztviselő meg még vár rá. A bírák, ügyészek körében is abban az értelemben vannak bizonyos gondok, hogy miért nem januártól kapják meg az 50 százalékos emelés felét, s júliustól a másik felét. Összegezve megismétlem: nem vagyunk könnyű helyzetben.

A kormány most azt ajánlja, hogy kössünk egy középtávú megállapodást, amely nagyjából a kormányzati ciklus idejére szólna. Ez ügyben — egyelőre informálisan — olyan jelzések érkeznek, hogy a miniszterelnök úr akár már karácsony előtt is kész lenne a megállapodás aláírására. Ebben a megállapodásban a kormány — a hozzánk eljuttatott elképzelések szerint — számos kérdésben, nem csak a bérek ügyében kész lenne olyan garanciák vállalására 2006-ig, amelyek a perspektíva felmutatásával bizonyos mértékig enyhíthetik a 2003-as feszültségeket. Erről még nem alakítottunk ki semmiféle szakszervezeti álláspontot, hiszen nem kezdődtek még meg a hivatalos tárgyalások a kormány képviselőivel. Saját felelősségemre, előzetesen annyit azonban mondtam a kormányzat illetékesének, hogy a megállapodást a SZEF is kezdeményezze, az MKKSZ és mások is javasolják, de *nem jöhet létre megállapodás, ha 2003-ra nem tudunk valamit lépni*. Ez egyaránt érvényes a közalkalmazottakra, a köztisztviselőkre, a fegyveresekre, a közszféra valamennyi rétegére.

Még ne tessük a 2003-as tárgyalásokat

Majd eldől, hogy a kormánynak lesz-e mozgástere egy ilyen igény teljesítésére. Gyorsan hozzáteszem azonban, hogy igényünk kielégítése természetesen nem lehet olyan léptékű, mint amit a tárgyalások elején kiinduló pontként majd megfogalmazunk. Azt a szintet valószínűleg nem lehet elérni. Mint ahogy az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén is tudtuk, hogy a minimálbér 2003-as emelésének általunk megfogalmazott jelentős mértékét nem lehet elérni. Azt azonban természetesen nem gondoltuk, hogy egyáltalán nem emelkedik a minimálbér. Tehát az OÉT-tárgyalásokon is nagyon jelentős kompromisszum született. Az adók ügyében az 1 millió 350 ezer forintos adósáv 1 millió 500 ezer forintra emelését követeltük, amit sajnos nem sikerült elérnünk, miként nem tudtuk elérni a minimálbér emelését sem. A kormány erre azt mondja, hogy az 50 ezer forintos minimálbéren lévők reálkeresete az adószabályok változása miatt akkor is 5 százalékkal nő, ha egyetlen fillérrel sem emelkedik a bérük. Közgazdasági összefüggésekben ez az érvelés valószínűleg helytálló is.

Az elmondottakból következően a béreket illetően az a véleményem, hogy *most még nem kell lezárni és eltemetni a 2003-ra vonatkozó tárgyalásokat*. Ebben a helyzetben elég komoly szerepe lehet annak, hogy sikeres lesz-e a kamat lejjebb vitele érdekében a Nemzeti Bankra nehezedő nyomás. Ez igen jelentős bevételekkel járna a kormány számára, hiszen köztudott, hogy a kormány sok tekintetben adós-pozícióban van.

Ne tessük tehát még a tárgyalásokat, folytassuk ezzel kapcsolatos megbeszéléseinket, erőfeszítéseinket, s arra törekedjünk, hogy a 2003. év a középtávú megállapodás révén az eddig ígértnél többet hozzon a konyhánkra. Hogy mit lehet majd elérni, azt ma még nem lehet megjósolni, de nagyon remélem, hogy valamit igen, mert *másképpen nem lesz megállapodás*. A 2004-2005-2006. évekre pedig úgy vélem, hogy a megállapodásban világosan fel kell vázolni, mit vállal a kormány bérügyekben. Nem általános kötelezettség-vállalásra gondolok, hanem konkrét mértékek megjelölésére a bérfelzárkóztatás ütemében. Például annak kimondására, hogy 2006-ig elérhetjük-e az uniós bérátlag 60 százalékát.

A másik téma, amelyről szintén konkrétan kell megállapodni a kormánnyal, hogy *milyen egyéb középtávú intézkedéseket lehet tervezni a közszférában*. Ez már beletartozik abba a folyamatba, amelyről itt már szó esett: az egységes közszolgálati kerettörvény kimunkálásának, megalkotásának folyamatába. A SZEF-kormány megállapodás keretében 2001-ben megalakult, s a közalkalmazotti életpálya-program előkészítésével megbízott szakértői bizottság ugyan megszűnt, de hamarosan a megállapodás előkészítésének része lesz egy főbizottság, és a kormány elképzelései szerint létrejönnek ennek az albizottságai is, amelyeknek feladata lesz javaslatokat kidolgozni az egységes közszolgálati törvény egy-egy részterületére.

A harmadik dolog az *érdekképviseletek* ügye. Nagyon fontosnak tartjuk — nemcsak a közszférában, hanem általában is — *a szakszervezeti jogok további bővítését*. A jelek szerint erre a kormány is kész. Már a Munka Törvénykönyvének végrehajtott módosításában is voltak ilyen jellegű pozitív lépések, a most asztalon lévő további módosítási javaslatokban pedig tovább szélesedik a szakszervezeti szempontból kedvező változások köre. Elértük például, hogy a most benyújtandó módosítások törvényi szinten legalizálják a közszféra érdekegyeztető fórumait, nyilvánvalóan a munkahelyi szintig bezárólag.

Mi lenne célszerű?

Befejezésül én is szeretném néhány szóban elmondani a gondolataimat arról, hogy akkor most mi a teendő, milyen érdekérvényesítő magatartást látok célszerűnek. Engem általában úgy szoktak jellemezni, hogy a kompromisszumok robotosa vagyok. Van aki ezt esetenként elismerésként, van aki kritikai éllal jegyzi meg. Engem egyik sem sért. Nemrég járt itt nálunk a legnagyobb német szakszervezeti szövetség nagy tapasztalatokkal rendelkező — velem csaknem egykorú — elnöke, aki azt mondta: *egy szakszervezet nem állhat fel a tárgyaló asztal mellől, addig kell tárgyalni, amíg csak lehet, s a tárgyalásoknak csak kiegészítő eleme lehet egy demonstráció vagy adott esetben akár a sztrájk is*. A fő cél egy szakszervezet számára mindig a megállapodás, amely azonban a legtöbb esetben kompromisszumokon nyugszik.

Mindent figyelembe véve szerintem *jelenleg a következő egy-két hónapra fő célként valószínűleg még mindig a tárgyalások folytatásának megkísérlését kellene tekinteni*. Ha ez a tárgyalás csak egy középtávú megállapodás előkészítésének keretében történik 2003-ra vonatkozóan, s nem önállóan, akkor fogadjuk el ezt a megoldást. Ha közben végképp kiderül, hogy nem lehet érvényesíteni azokat a minimális elvárásokat, amelyeket a tagság és a szakszervezetek is joggal fogalmaznak meg, úgy gondolom, akkor kell olyan lépéseket elhatározunk, amelyek eszköztárában lehet szó

demonstrációról, adott esetekben sztrájkról, s a nyilvánosság igénybevételének számtalan eszközéről. Most azonban, amikor várható, hogy hamarosan elkezdődhetnek a középtávú megállapodást előkészítő tárgyalások, nem lenne szerencsés előre nyomás alá helyezni a megbeszéléseket, mert ez nem sok eredményt ígér. Különben is most a Karácsony közeleg, az emberek hangulatilag is más dolgokkal vannak elfoglalva.

Szerintem tehát a teendő most az, hogy *egyértelműen képviseljük az álláspontunkat a középtávú megállapodást előkészítve 2003-ra és az azt követő évekre is*. Legyünk azonban készek természetesen bizonyos kompromisszumokra, mert megállapodás kompromisszumok nélkül sehol a világon, semmilyen fórumon nem születik. De ezek a *kompromisszumok azért nyújtsák azt a minimumot, amivel oda lehet állni a tagság elé*. Ha ezek nem sikerülnek, akkor más helyzet van, s az más eszközöket igényel majd tőlünk.

Vélemények, javaslatok

Gyöngy Márta,

az MKKSZ Somogy megyei titkára

Az a javaslatunk, hogy Árva János alelnök úr ajánlásának megfelelően két országos napilapban tegyük közzé állásfoglalásunkat, s egyetértve Fehér József főtitkár úr gondolatával, tavasszal majd — amikor a köztisztviselők, közalkalmazottak már a zsebükön érzik a kormány velünk kapcsolatos magatartásának következményeit —, akkor tartsunk majd egy nagygyűlést. A terem megválasztásának ügyében szintén Árva Jánossal értünk egyet.

Gács János,

a Magyar Szabadalmi Hivatal szakszervezeti titkára

A konkrétumokhoz kapcsolódva néhány általános dolgot is szeretnék megfogalmazni. Úgy érzem ugyanis, hogy az utóbbi néhány év folyamatai olyan helyzetet teremtettek, amelyre általános viselkedésmódokkal, s megfelelő taktika és stratégia kiépítésével kell reagálni. A konkrétumokat illetően csatlakozom Gyöngy Márta kolléganő javaslatához. A munkahelyemen szerzett tapasztalatok megerősítették azt a véleményemet, hogy a mi helyzetünkben egy *nagygyűlés* lenne a célszerű reagálási és demonstratív forma. Ehhez kapcsolódó kérdésem az Elnökséghez, hogy elfogadott költségvetés esetén *lehet-e érdemi hatása egy tavaszi nagygyűlésnek?* A különben hasznos politikai és kommunikatív hatáson kívül várhatunk-e tőle a pénztárcánkra is pozitívan kiható kormányzati lépést?

Szeretném kifejezni elismerésemet az Elnökségnek azért a kemény munkáért és összetett tevékenységért, amelyet a november 5-ei választmányi ülés óta eltelt rövid idő alatt sok szinten végzett. Azért pedig külön is — bár ez elvárható, de sajnos nem megszokott minden téren —, hogy a megfelelő demokratikus kontroll és legitimitáció elérése érdekében a tagsághoz és a szervezetekhez fordult. Ez így tulajdonképpen nagy dicsőretnek is hangozhat, és azt a látszatot keltheti, hogy minden a legnagyobb rendben van. Érzékeljük azonban, hogy tulajdonképpen semmi sincs a legnagyobb rendben.

Ennek szerintem az az oka, hogy a politika a legteljesebb mértékben mediatizálódott, csak azok a dolgok, érvek vélemények és események léteznek, amelyek széles körben a tömegkommunikációban megjelennek. A kormánynak a saját szempontjából igaza van, mert a számára megfelelő médiavisszhangok alapján a kommunikációs csatát megnyerte. Az őszi 50 százalékosnak mondott — mindannyian tudjuk, hogy nem igazán 50 százalékos — béremelést sikerült úgy kommunikálnia, mintha az valamennyi közalkalmazott fizetését ténylegesen másfélszeresre emelte volna, sőt olyan újságcikkkel is találkozhattunk, amely a bruttó keresetekre vetítette az 50 százalékos emelést. Szándékosan vagy véletlenül, de sikerült jól összezavarni a közsféra két különböző táborát. Minden esetre a köztudatban az van, hogy másfélszeres lett a fizetések, mit akartok. Nyilvánvaló, hogy a köztisztviselők szorzóemeléséből elmaradt 30 százalék július 1-jétől történő megadása körül is ez történik majd. Tudván tudjuk, hogy az újságírók eleve egyszerűsítenek, az olvasó azonban még az egyszerűsített kommunikációt is egyszerűsítve értelmezi, tehát a legtöbbször 30 százalékos zsebre tehető fizetésemelésként fogják majd fel ezt, hiába tudjuk, hogy nem így van. Az átlagembertől nem várható el, hogy az évet évvel összehasonlítás helyett, mellyel a kormány operál, a ténylegesen hazavihető összeget mutató december-január, vagy július-augusztus összevetést vegye figyelembe.

Ha megnézzük azokat a visszajelzéseket, amelyeket a nagyon korrekt módon megtartott szakszervezeti gyűlésekről, értekezletekről kaptunk, azokból eléggé nyilvánvalóan kiviláglik, hogy *a tagság a demonstrációk közül a nagygyűlést részesíti előnyben*. Szerintem technikai, szervezési, hangulati okokat mérlegelve így is van rendjén. De a konkrét számokból nekem az is kiolvashatónak látszik, hogy ha most rendeznénk ezt a nagygyűlést, egy nem túl nagy terem is elegendő lenne hozzá. Lehet ugyan taktikázni, csak az ilyen létszámú rendezvény nehezen nevezhető nagygyűlésnek.

Következésképpen még egy nagyon érzékeny pontot látok: azt, hogy *a tagság kissé reménytelenségbe esett*, s ebből adódik a negatív visszacsatolási folyamat. Mi, akik itt ülünk, nagyjából átlátjuk az MKKSZ felső vezetésének tevékenységét, amelynek értékelésében az elismerés elemének kell meghatározónak lennie. Ennek ellenére, mivel ez a tevékenység bonyolult közgazdasági kategóriákkal operál, nehéz terepen végezhető, nem csak saját gyengeségünk, hanem a dolog bonyolultsága miatt sem tudjuk megfelelően kommunikálni a saját tagságunk körében. Mindebből adódóan az az érzésem, hogy tagságunk tömegei vagy nem sokat tudnak a szakszervezet e tevékenységéről, vagy céltalannak vélik azt, mert nem jelennek meg előtte világosan az ennek folyamánként zsebben érezhető eredmények. Ezért a tagság zöme nem is reagál úgy vissza, hogy akkor mutassuk fel azt az erőt és azt a tömeget, amelynek legitímáló erejével és segítségével még nagyobb eredmények érhetők el.

Úgy gondolom tehát, hogy *szakszervezetünkben javítani kellene az információ-áramlást*. Akár például úgy is, hogy a szakszervezeti vezetők kapjanak a kezükbe olyan kommunikatív eszközöket, amelyek a tagság számára könnyen érthető módon, egyszerűen számszerűsítve mutatják meg a szakszervezeti érdekképviseleti munka eredményeit. Ez nagyon nehéz

feladat, annyira, hogy én nem is tudnám elvégezni, mert igazat kellene mondani, de úgy leegyszerűsítve, hogy a valóság tartalom azért érzékelhető legyen. De erre igen nagy szükség van.

A másik fontos tényező, amelyről az előadásokban is szó esett, hogy *figyelemmel kell lennünk az MKKSZ-en kívüli világra*. A tömegkommunikáció általános tevékenységének fényében, s az emberek átlagos tájékozottságát alapul véve nyugodtan elismerhetjük, hogy nem mi vagyunk a szívük csücskében. Éppen ezért *hasznosnak tartanám egy médiakampány indítását*, hogy a közvéleménnyel megértessük, hol tartunk valójában. Talán célravezető lenne, ha a magyar közszolgálati kereseteket elsősorban a versenyszféra és az EU-tagországok kereseti viszonyaival vetnénk össze, és nem az alacsony képzettséggel rendelkező hazai munkavállalói rétegek jövedelmét is magába foglaló társadalmi átlaggal, amelyhez viszonyítva mi krözusoknak látszunk.

Szakszervezetünk vezető testületeiben van elegendő makro és mikro közgazdasági témákkal foglalkozó szakember ahhoz, hogy *követeléseink mellé megoldási javaslatokat is tudjunk tenni*. Sok esetben ugyanis azzal hárítják el javaslatunkat, hogy jó jó, de honnan vegyünk el fedezetet kérések teljesítéséhez. Nem hiszem, hogy a mi közgazdászaink ne ismernék az állami pazarlásnak azokat a területeit, ahonnan jó szívvel lehetne elvenni pénzt. Természetesen jó érv arra hivatkozni is, hogy ha hagyjuk lerohadni a közszolgálat színvonalát, akkor mi minden fenyegeti versenyképességünket, de mellé kellene tenni érveinket erősítendő azt is, hogy itt meg ott folyik el a pénz, miközben a mi helyzetünk meg olyan, amilyen. Úgy gondolom, hogy az ilyesfajta — egyáltalán nem könnyű és igen megerőltető — komplex tevékenységgel talán meg lehetne alapozni az újabb eredményeket.

Návrádi Kálmáné

a Családsegítő OSZT elnökségének tagja

Nem az OSZT képviselője vagyok, hanem a saját nevemben szólok, mert nem egyeztettünk, csak beszélgettünk, noha tudom, hogy kollégáim véleménye nem áll távol az enyémtől. Nagyon fontosnak tartom az előttem szóló Gács János kollégának azt a gondolatát, hogy kalkulálni kellene, honnan teremtsen a kormányzat fedezetet a közszféra bérigényeinek kielégítésére. De nagyon felpaprikázott Demján Sándornak az a Szabó Endre úr beszédében ismertetett mondata, amelyben a sikeres vállalkozó a közigazgatási létszám 30 százalékos csökkentését javasolta.

Én 16 évig köztisztviselő voltam, azóta meg közalkalmazott, tehát semmi bajom a kettősséggel. Vannak azonban rendezetlen dolgok a köztisztviselői szférában. Ugyanazt a feladatot, amit mi annak idején hetvenen láttuk el, most 270-en végzik. Jó, tudom, a feladatkör bővült, de korszerűbb lett a technika is, az iktatóban egyetlen gombnyomásra lehet előteremteni az iratokat. Nem hiszem, hogy ilyen sok emberre van ott szükség. Ezt az igényt csak az uram-bátyám szellem élteti. A létszámfelesleg a kistelepülésekre természetesen nem igaz, de több városról azt tudom mondani, hogy igenis van fölös létszám. Tehát van némi igazság abban, amit Demján Sándor túlzóan általánosítva megfogalmazott. Azt én természetesen nem tudom megmondani, hogy milyen területre mennyi ma a reális létszámigény. De ez az, amit a közigazgatásért felelős Belügyminisztériumnak már rég meg kellett volna határoznia. Egyebek között az ilyen és hasonló rendezetlenségekre utaltam.

Úgy gondolom, Szabó Endre úrnak igaza van, a tárgyalások szorgalmazásának igenis van értelme, ezzel kell kezdeni. Az álláspontunk sajtóban történő megjelentetésével egyet értek. *A felajánlott középtávú megállapodást veszélyeztetni nem szabad*, de ki kell derülnie, milyen eredmény várható tőle. Mi viszont az elmúlt hónapok hangulata és a mindannyiunk által megszavazott 10+2 pont után nem mehetünk haza most a semmivel. *Azt mindenképpen mondjuk ki, hogy 2003. első felében nagygyűlést tartunk*, amelynek a mondanivalója a következő tárgyalások eredményétől függ majd.

Ritzl Ferenc,

az MKKSZ Pest megyei titkára

Úgy gondolom, valamennyien emlékezünk rá, hogy kormányzati szinten is elhangzott: az utóbbi két évben kapott jelentős béremelések elsősorban a *felzárkóztatást* szolgálták. Ezért nem érthető az a mai magyarizkodás, amely a felzárkóztató bérjavítást előrehozott 2003-as béremelésként próbálja feltüntetni.

Szerintem az egyoldalú sajtóközlemények miatt kerültünk abba a helyzetbe, hogy a köztisztviselők, a közalkalmazottak és általában a közszolgálatban dolgozók társadalmi elfogadottsága ma nagyon rossz. Tudom, hogy igen kevés az anyagi erőnk a lényeges változtatásra. Azt is tudom, hogy a sajtónak nem úgy a mi ügyünk, csak a botránynak van hírértéke. Mégis kell találnunk valamilyen lehetőséget az egyoldalúság ellensúlyozására, arra, hogy ne csak szakszervezetünk tagjai, hanem az ennél szélesebb nyilvánosság, az ország közvéleménye is megismerje, mi a valóság a statisztikailag jelentősnek mutató béradataink mögött. Nem fog megváltozni a rólunk alkotott társadalmi megítélés, ha a nyilvánosság ügyében nem tudunk előbbre lépni.

A ma itt elhangzott gondolatok egybeesnek a tagság véleményével. Nagyon jó dolognak tartom, hogy igyekeztünk a tagság véleményét idehozni a Választmány elé. Éppen ezzel függ össze a kérdésem: szükség volt-e a mai választmányi ülés összehívására? Egyfelől vannak kétségeim, ugyanakkor meg azt is tapasztalom, nagyon szükséges volt, hogy a Választmány a tagság véleményének ismeretében hozza meg döntését. Elsősorban azért fontos ez, mert szakszervezetünk minden tisztségviselője a tagságtól kapta a megbízatását, s felelős döntést akkor hozhatunk, ha a tagság véleménye tükröződik elhatározásunkban.

Álláspontom szerint nagy lehetőség éve lesz számunkra 2003., ha belátható időn belül realizálódhat egy konkrétan megjelölt perspektívát felmutató középtávú megállapodás. Nekem is az a véleményem, hogy az ezzel kapcsolatos tárgyalásokon a 2003-as követeléseink közül is minél többet be kell építeni a megállapodásba.

Tisztelettel kérem tisztségviselőinket, hogy a mai választmányi ülésről készüljön egy olyan összefoglaló anyag, amelyet eljuttathatunk a tagsághoz. Ebből tagjainknak érezniük kell, hogy a véleménye alapján hozott döntések után a visszacsatolás sem marad el. Ezt a központilag elkészített anyagot felhasználva adjunk tájékoztatást a tagságnak — a megyei titkárokon, az alapszervezeteken keresztül — arról, hogy itt ma miről beszélünk.

A következő időszak teendőivel kapcsolatban szerintem nem szabad figyelmen kívül hagynunk a középtávú

megállapodás lehetőségét. *A megállapodást és a 2003-as követeléseinket együtt kezelve kell meghatározni lépéseinket.* Csatlakozva a SZEF elnökének álláspontjához, nekem is az a véleményem, hogy a kompromisszumot is vállaló tárgyalások folyamatos fenntartása mellett kell készülnünk egy tavaszi, az akkori helyzetnek megfelelő tartalmú rendezvényünkre.

Mátyás József

Nagykanizsa Polgármesteri Hivatalának szakszervezeti titkára

Kollégáim nagy elvárásokkal engedtek el erre a választmányi ülésre. Az elhangzottak alapján nem megyünk haza üres kézzel. Hallottuk itt, hogy az adómódosításból, egyebekből összejön a reálbérünk 5 százalékhöz közelítő emelése. Az étkezési hozzájárulás és más kedvezmények is javíthatják valamelyest a helyzetünket, valamikor 2003-ban a kiszervezettek visszaszervezése is megtörténik. Azt remélem tehát, hogy az itt elhangzottokról beszámolva kollégáim körében nem lesz olyan elkeseredett a hangulat, mint volt a körülmények november 5-ei felvázolásakor.

Megvallom, a mi szakszervezeti gyűlésünkön egyformán támogatást kapott a nagygyűlés is, az utcai demonstráció is, de még a figyelmeztető sztrájk is. Mérlegeltük ugyanis, hogy a helyi vezetés bár a maximumot szeretné odaadni a dolgozóknak, a kormányzat viszont, amelyen ez múlik, igyekszik kordában tartani az igények teljesítésének lehetőségeit. Ezt a helyzetet tudomásul kell vennünk.

A jövő is körvonalazódik már. Én is egyetértek azzal, hogy nem szabad abbahagyni a tárgyalásokat, folytatni kell azokat elviselhető mértékű kompromisszumok árán is, mert a megegyezés enélkül aligha jöhet létre. Ugyanakkor a jövőnk része az is, hogy *jobban mutassuk meg magunkat*, oszlassuk el a félreértéseket. Nem kell kiélezni a viszonyt a közszolgálat különböző egységei között, nem elsősorban azt kell firtatni, hogy mennyit kapott és kap majd a közalkalmazott, mennyit a köztisztviselő. Sokkal inkább azt fogadtassuk el, hogy akár közalkalmazottról, akár köztisztviselőről van szó, mindenképpen a köz érdekében dolgozik, s az már másodlagos kérdés, hogy gyerekeket tanít, vagy ügyfeleket fogad a polgármesteri hivatalban. De ami a törvény szerint jár, azt ki kell követelni.

Januártól nekünk több pénzünk most nem lesz. De megvárjuk a csongrádi ítéletet, meglátjuk, hogy követhető-e a példa. Ha igen, akkor a másfél évi elmaradt bérünket mi is visszaigényeljük, az az összeg tökéletesen megfelelne 2003. évi béremelésnek akár központilag megadva, akár a Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása alapján kapnánk kézhez. Küzdjünk meg ezért is, mert ezért viszont kell küzdeni.

Fenyvesi László

Hajdú-Bihar megyei küldött

Az előttem szóló kollégával csak annyiban szeretnék vitatkozni, hogy olyan nagy eredményekről a mai napon nem hallottunk. Nehogy úgy menjünk már haza, hogy pénz, paripa, fegyver a miénk, csak tárgyalni kell.

Mai tanácskozásunkon szerintem három dologról kellene döntenünk. Az egyik: *legyen-e tiltakozó nagygyűlés*, amelyről a tagság véleményét is kértük, mert hazatérve nekünk választ kell adnunk, miért döntöttünk akár mellette, akár ellene.

A másik: Árva János úr javasolta, hogy *nyílt levél* formájában hozzuk a tagság és a közvélemény tudomására mai álláspontunkat. Ennek a gondolatnak is van létjogosultsága, erről is döntenünk kell.

A harmadik: Szabó Endre úrnak is elhangzott egy kompromisszumos javaslata, amely tulajdonképpen nincs ellentétben az előző kettővel, de azok folyományaként *a tárgyalások folytatása* melletti kiállást ajánlja. Ezt lehet kommunikálni a kormánnyal is, a közvéleménnyel is. Ez szimpatikusnak látszik, mert én is azt vallom, hogy a tárgyalóasztal mellől nem szabad felállni, a megbeszéléseket folytatni kell, amíg a legcsekélyebb remény is van a megegyezésre. Nem lehet megsértődni, nem tehetjük azt, amit a kormány, amely ha szerinte rosszul nyilatkozik a szakszervezet, akkor nem tárgyal vele.

A tárgyalások ilyen alapú elutasításának nagyon rossz tapasztalatai vannak. *Azt nem lehet elfogadni, hogy ha a szakszervezet ír egy levelet, akkor arra nem válaszol a kormány, vagy annak valamelyik tagja.* Ezt szóvá kell tenni akár a nyílt levélben, akár valamilyen más formában. Lamperth Mónikát is igenis szembesíteni kell korábbi nyilatkozataival. Nekünk az is a dolgunk, hogy az ilyesmit szóvá tegyük.

Dr. Marosi János

Budapest VIII. kerületi önkormányzatának szakszervezeti titkára

Megpróbáltam vizsgálni a négy évvel ezelőtti és a mostani helyzetet. Úgy tűnik fel, mintha a jelek nagyon azonosak lennének, pedig nagyon különbözőek. 1998-99-ben a bérbefagyasztás a köztisztviselőre és a közalkalmazottra egyaránt vonatkozott. A gazdaság nem indokolta a befagyasztást, a béremelés valóban nulla százalék volt 1999-re.

Mi a helyzet most 2003-ra? A befagyasztás csak a köztisztviselőket érinti, a közalkalmazottak szeptemberi 50 százalékos emelésének kétharmada áthúzódik 2003-ra. A köztisztviselők július 1-jétől megkapják a hátralévő szorzóemelést, amelynek éves hatása 7-7,5 százalék, más számítások szerint azonban ennél alacsonyabb, 5-5,5 százalék. Az adójogszabályok változása miatt a reálkereset növekedése kisebb bruttó emeléssel is megvalósul. A PM számítása szerint havi 100 ezer forintos jövedelem esetén 3,7 százalékos bruttó emeléssel elérhető a 4,5 százalékos reálbér-növekedés, 130 ezer forintos havi bruttó kereset esetén pedig — beszámítva a 13. havi fizetést is — 4 százalékos bruttó emeléssel lehet produkálni a reálbér 4,5 százalékos növelését. Ez teljesen új helyzet, meglehetősen össze is zavar sok helyi szakszervezetet, hiszen állandóan figyelni kell mind a reál, mind a bruttó bér emelkedését, hogy kihámozható legyen, mit is kell most követelni.

Úgy érzem, hogy a köztisztviselők keresetemelkedésének most azért kell megállnia, mert a rendelkezésre álló források nagy részét elvitte a közalkalmazottak béremelése. Ez esetben természetesen felvetődik a szolidaritás kérdése. Nekünk, köztisztviselőknek örülnünk kell, hogy a közalkalmazottak ilyen mértékű emelést kaptak. Most azt mondhatjuk, hogy 2001-ben kaptak a köztisztviselők, 2002-ben pedig — 2003-ra áthúzódó hatással — a közalkalmazottak.

A helyzet jelenleg az, hogy *a köztisztviselőknek tulajdonképpen nincs szövetségük.* A közalkalmazottak most kaptak jelentős emelést. A rendészeti szerveknél dolgozók lehetnének szövetségeseink, de számomra nem érthető, hogy ők miért nem keményebbek, hiszen 2003-tól náluk valójában semmi emelés nem lesz. Halljuk ugyan, hogy ők már másfél évvel ezelőtt megkapták az emelést, de ők ezt nyilvánvalóan nem így fogják megélni. Viszont már szereztek 3 milliárd forintot a minőségi munka elismerésére. Igaz, többet követelnek, de ennyi már rendelkezésükre áll.

Mit lehet most tenni? A szorzóemelés előbbre hozására, vagy az illetményalap emelésére nem látok esélyt. Ami realisabbnak látszik: a rendészeti szervek megoldásához hasonlóan kellene valahonnan a kiemelkedő teljesítmények elismerésére néhány milliárdot elővárárszolni úgy, hogy erről ne az Országgyűlésnek kelljen döntenie. Esetleg a BM háza táján lehetne ez ügyben kereskedni, a teljesítményértékelés indoklásával.

Jónak tartom a *nyílt levél* gondolatát, mert abban valamennyi számunkra fontos kérdés érinthető. Ezt a tagsághoz is el kellene juttatni — mert nem mindenki olvas rendszeresen újságot —, hogy lássák, mire törekszik a szakszervezet.

Az elnöklő **Boros Péterné** megjegyzése *dr. Marosi János* felszólalásához:

Nagyon fontosnak tartom Marosi kollégánk ez utóbbi felvetését. Nem kizárólag a kiemelkedő teljesítmény értékelése, honorálása fontos nekünk, hanem a teljesítményértékelés kapcsán kialakult bérúraelosztás megszüntetése is. Most miből másból honoráljuk a kiemelkedő teljesítményt, mint abból, amit elveszünk egyesektől. Ne feledjük el ugyanis, hogy a bért jelenleg törvényesen lehet csökkenteni. Szerintem ebben az ügyben olyan óriási feszültség elé nézünk, amiről mindenképpen beszélnünk kell.

Győri András

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei küldött

Azért kértem szót, mert úgy érzem, hogy szakszervezetünk vezetése meglehetősen nehéz helyzetben van, s nem szeretném, ha a tárgyalásokon olyan presztízsveszteség érné, ami megakadályozná jövőbeni elképzeléseink érvényesítését. Véleményem szerint *jelenleg nem vagyunk abban a helyzetben, hogy figyelmeztető sztrájkot vagy demonstrációt szervezzünk, mert ez rontaná a tárgyalási pozíciónkat*. Nekünk, a közszolgálatban dolgozóknak tudomásul kell vennünk, hogy a mi bérünket a nemzetgazdaságnak kell előállítania, még akkor is, ha mi is produktív munkát végzünk a termelő tevékenység feltételeinek megteremtésével.

Én is azt a gondolatot támogatom, hogy *igenis tárgyalni kell, s el kell érni egy középtávú megállapodás létrejöttét*. Ez ugyanis fontosabb számunkra, mint most kiharcolni 1-2 százalékos béremelést. Tartok attól, hogy ha ezt el is érnénk, nem biztos, hogy az önkormányzatok megkapnák a központi költségvetéstől a hozzá szükséges fedezetet. Így csak az önkormányzatok terhe növekszik tovább. A 3200 önkormányzathal több mint 2000 így is — önhibáján kívül — lehetetlen helyzetbe kerül, mert a közalkalmazotti béremelésnek sincs meg a fedezete a kasszájukban.

Figyelembe kell vennünk azt is, hogy van olyan köztisztviselői juttatás, amely irritálja a közvéleményt. A ktv. lakástámogatási lehetőségét nagyon sokan igénybe veszik. A köztisztviselő előtt 3 hónapos közszolgálati jogviszony után 50 ezer forintos minimálbérrel 30 millió forintos lakástámogatási hitelfelvétel lehetősége nyílik meg. Ez a közalkalmazottakat is irritálja, azt kérdezik, hogyan juthatnak ilyen hatalmas összegű hitelhez ilyen könnyen azok, akik még alig melegedtek meg a közszférában. Ne felejtjük tehát el, hogy az „egyéb juttatások” tekintetében a köztisztviselők ma nincsenek rossz helyzetben.

Azt viszont megengedhetetlennek tartom, hogy jelenleg akkor adható kiemelt elismerés a magas színvonalon dolgozó köztisztviselőnek, ha egy másik — átlagosan dolgozó — köztisztviselőtől elveszik ezt az összeget. Ezt ki kell venni a ktv.-ből. Nem igazságos ez azokkal a köztisztviselőkkel szemben, akik évente a túlórák százait teljesítik, s még szabadságként sem vehetik ezt ki, a parlamenti vagy az önkormányzati választásokon pedig bagóért dolgoznak. Ha viszont egy vezető nem követi el ezt az igazságtalanságot, nem vesz el a kiemelkedő javára az átlagos teljesítményt nyújtóktól, s mindenkinek egyformán ad, akkor a gyengék is ugyanazt kapják, mint a kiválóak. Ezért nagyon támogatom, hogy a minőségi munka elismerésére legyen külön fedezet a központi költségvetésben.

A Magyar Közigazgatási Kar Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagozatának elnökeként is tevékenykedem, s a tagozat legutóbbi tanácskozásán az a határozott vélemény alakult ki, hogy most a demonstráció a kormánnyal folytatandó tárgyalások szempontjából hátrányos lenne a közszolgálatban dolgozók számára, hiszen a társadalmi elismertségünk — kiváltképpen a kistelepüléseken — egyébként sem a kívánatos szintű.

Még néhány évvel ezelőtt azt mondtam ugyanebben a teremben, hogy olyan szakszervezetnek szeretnék tagja lenni, amelyben otthon érzem magam. Az MKKSZ-ben most én otthon érzem magam, mert az elmúlt időszakban ez a szakszervezet rengeteget tett a közszférában dolgozók érdekeinek érvényesítéséért. Elértük — hosszú idő kemény munkájával —, hogy van köztisztviselő napja, nekünk most már munkaszüneti napként is, a köztisztviselő erkölcsi elismerésének módozatai bővültek — gondoljunk a címzetes főjegyző, stb. lehetőségére.

A nyílt levél gondolatát támogatom, de hagyjuk el belőle a 4. pontot. Ezzel forduljunk a tagsághoz és a közvéleményhez.

Milián György

Budapest XV. kerületi

Polgármesteri Hivatalának szakszervezeti titkára

Az otthoni beszélgetéseken felvetődött, hogy lehet-e egy szociáldemokrata elkötelezettségű kormánnyal szemben fellépni. Mások mellett a szakszervezet is számlát nyújt be neki, ami azonban nem látszik eredményesnek.

Itt is szóba kerültek a közigazgatás időről időre felvetődő karcsúsítási törekvései. Számtalanszor elhangzott már, megírták, hogy egy demokratikus államberendezés sokba kerül, s ha az Európai Unióba bekerülünk, még többbe. Az olcsó állam jelszava óriási tévedés, ezt meg kellene már érteni. Ami a köztisztviselői kart, a köz szolgálatában állókat illeti, ők minden kormányzati ciklust kiszolgáltak. El lehetne most már oda jutni, hogy törvényileg legyenek biztosítva számukra a megkövetelhető járandóságok, s ha kell, a szociáldemokrata elkötelezettségű kormánytól is lehessen ezeket kikényszeríteni.

Egy előadáson hallottam, hogy Magyarország jelenleg az Európai Unió GDP-átlagának 54 százalékát produkálja. Évi 2 százalékos GDP-növekedés mellett 35 esztendőre, 5 százalékos növekedés esetén pedig 14 évre van szükségünk ahhoz, hogy elérjük Ausztria mai GDP-szintjét. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi fizetésekkel a köztisztviselői kar koldusbottal megy be az Európai Unióba, Magyarország a mai bérszínvonalával Európa egyik szegényháza lesz.

Az is felvetődött a mi beszélgetéseinken, hogy a szakszervezetek is csatlakozhatnának a már elkezdődött EU-csatlakozási kampányhoz, természetesen benyújtva a számlát a csatlakozás támogatásáért: aktívabban folytatódjék tovább a közszolgálati bérek felzárkóztatása az EU-átlaghoz, mert ha 35 vagy 14 évet kell erre várni, akkor a következő

generáció számára egyáltalán nem lesz vonzó a köz szolgálata.

A nagygyűléssel természetesen egyetértünk, de alaposan ki kellene munkálni a hangnemet, a fő követeléseit, mert a korábbi nagygyűléseken, amelyeken részt vettünk, csak részsikereket értünk el. Ezt be kell vallani, mert igazi átütő erőt nem tudunk velük felmutatni.

Árva János,

az MKKSZ alelnöke

Arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a beérkezett visszajelzésekről készült országos összesítőben a nagygyűléssel, utcai demonstrációval, figyelmeztető sztrájkjal kapcsolatban nem részvételi létszámadatok szerepelnek, hanem csak arányok, hogy ki mivel értene egyet. Ez még nem jelenti azt, hogy Budapesten vagy máshol ott is lenne egy rendezvényen 2-3 ezer ember. A szavazásnál erre is gondolni kell majd, és az egyes megoldások anyagi vonzatára is.

A teljesítmény-értékeléssel kapcsolatban örömmel jelentem be, hogy a Főpolgármesteri Hivatal köztisztviselőinek 99 százaléka kiváló minősítést kapott. Itt kezdődnek a problémák, mert kollégáink sorra a minősítéssel járó pénzt reklamálják, hiszen azt nem adták hozzá, mivel végesek a lehetőségek. Attól tartok, hogy erre a célra 2003-ra most nem tudunk szerezni nemhogy 1 milliárdot, de talán még 10 millió forintot sem. A megállapodásban azonban mindenképpen érdemes lesz szerepeltetni ezt a témát azzal, hogy 2003-ban ezt mindenképpen meg kell valósítani. A KÉT munkavállalói oldalának 12 pontjában szerepel is: az állami költségvetésben úgy jelenjen meg a kiemelkedő teljesítmények elismerését szolgáló összeg, hogy a bértömeget mindenütt automatikusan 2,5 százalékkal emeljék. Csak hát erről még nincs szó.

A Csongrád megyei munkaügyi bíróság ítéletével összefüggésben tájékoztatom a Választmányt, hogy a múlt héten beadtuk a Fővárosi Munkaügyi Bírósághoz a próbaper megindításához szükséges iratanyagot. Tárgyaltam erről a munkáltatóval is, akinek az volt a véleménye, hogy megnézik, jogi oldalról mennyire megalapozott az igény. Amennyiben jogilag rendben van a dolog, akkor per nélkül megállapodunk a Főpolgármesteri Hivatallal a fizetnivalóban. Azt ugyan nem tudom, hogy miből fizetnek majd, hiszen 1200 köztisztviselőről van szó. Ha nem tudunk megállapodni, akkor sajnos 1. és 2. fokozaton is végig kell vinni a próbapert. Ennek ellenére mindenkit biztatok, hogy akinek lehetősége van rá, indítsa el a próbapert. Ehhez a Főpolgármesteri Hivatal szakszervezete minden lehetséges segítséget megad bárkinek.

Változatlanul azt javaslom, hogy egy nyílt levélben fogalmazzuk meg mostani követeléseinket, s egyetértve Ritzl Ferencel, a tagság számára is készítsünk egy tájékoztatót, amit szakszervezetünk minden tagjának meg kellene kapnia.

Az MKKSZ főtitkári irodájának falán van egy becses emléklap az ár- és belvízkárosultakért 1999. április 8-án Nyíregyházán rendezett szakszervezeti gálaműsorról. A gálán fellépett művészek, a rendezők, a szervezők aláírása is ott van ezen a jelentős eszmei értéket képviselő emléklapon. Mivel jelenleg az árak emelkednek, a bérünk meg nem, arra gondoltam, ha most a Budapesti Kongresszusi Központban rendeznénk egy gálaestet, ezt a címet adhatnánk neki: „*Gála az ár és bérkárosultakért.*”

Dr. Kiss Sándor válasza a vitában elhangzottakra

Két dolog miatt kértem szót. Egyrészt azért, hogy megköszönjem a tanácskozás felelősségteljes hangvételét. Azt hiszem, kevés olyan alkalom volt eddig, mint ez a mostani, amikor nem csak meghallgattuk, hanem értettük is — vagy legalább kezdjük megérteni — egymást. Nagyjából érzékeljük, hogy milyen mozgáslehetőségünk van és mire szolgálunk mi, szakszervezetek.

Másrészt viszont szeretném eloszlatni azt a néhány felszólalásból kihallott hiedelmet, hogy mi nem akarunk tárgyalni, mivel a múlt héten az érdekegyeztető tárgyaláson felálltunk és azt mondtuk: erről a témáról nem kell többet tárgyalni, nincs rá lehetőség. Mi azt mondtuk, hogy *erről* a témáról nem tudunk többet tárgyalni. Megnyugtathatók mindenkét, hogy nem változott az álláspontunk: megállapodásra — kiváltóképpen a közszférában — a tárgyalás az egyetlen lehetőség. Ezt igazolták vissza a megyei és más szervezeteinktől érkezett jelentések is. Felolvasok egy jellemző mondatot az egyik megyei Titkári Tanács soraiból: „*Sajnálatos vélemény, hogy ez a kormány sem jobb, mint a többi, ha bérügyekről van szó, de legalább szóba áll a szakszervezetekkel.*”

Igen, szóba áll és tárgyalni is kell. Mindenféle helyzetet értünk és értékelünk, többé-kevésbé meg egymás feszültségeit is, így a köztisztviselőket és a közalkalmazottakat, a kisközségek helyzetét összevetve a nagyobb városok vagy más állami szervek lehetőségeivel. Ezért mindenre tekintettel kell azt a 4. pontot kitölteni, amelybe feltehetően az kerül, hogy itt és most tovább tárgyalunk, hogy céljainkat el akarjuk érni, a megfogalmazottak realizálását meg kell próbálnunk 2003. első hónapjaiban. Ezt követően kell majd döntenünk arról, hogy a közszféra — együtt vagy külön, ezt ma még nem tudjuk — tart-e valamilyen demonstratív jellegű összefogást, amelyen megfogalmazza álláspontját az akkori kialakult helyzetről.

Többen ráéreztek arra, hogy mennyi a támogatottságunk a közszféra egészétől, más területeitől és a társadalom szélesebb körétől. Nagyon fontos, hogy ezt jól érzékeljük. Ettől függetlenül a közszféra egyes területei érdekeik védelmében akár a legsúlyosabb, legkeményebb eszközt is igénybe vehetik.

Egyértelmű, hogy tárgyalnunk kell, nem tehetünk mást. Az előadásomban a példa kedvéért felolvastam, hogy kinek milyen leveleket írtunk. Ma délelőtt érkezett levél a belügyminiszter asszonytól. Nem válaszként arra, amit neki írtunk, hanem „*konzultációra és közös gondolkodásra*” hív meg a közigazgatási reform fő irányairól december 12-én 10 órára. Helyzetünkben adódóan nem tehetjük meg, hogy nem tárgyalunk, mert a kis eredmény is eredmény, és nem hinném, hogy rontunk a jelenlegi pozíciókon, ha korrekt szakmai és érdekképviseleti egyeztetési kapcsolatban maradunk a mindenkori kormányzati szervekkel.

Van türelmünk, ha van miért türelmesnek lenni

Fehér József vita-összefoglalója

Nem vagyok nehéz helyzetben, amikor össze kell foglalni a valóban nagyon tartalmas eszmecsereket. Az első gondolat a köszöneté. Jó érzéssel lehetett végigülni mai tanácskozásunkat.

Részben Ritzl Ferenc barátomnak, részben pedig azoknak, akik a december 3-ai elnökségi ülésen is felvetették, hogy össze kell-e hívni ismét a Választmányt, a mai nap egyértelmű választ adott: igen, össze kellett hívni a Választmányt. Ez a testület jogosult ugyanis döntenie, ha holnap vagy holnapután a tárgyaláson kívül nem akarunk más dolgot, és ha a tárgyalások eredménytelensége esetén majd demonstrálni akarunk, arról is ennek a testületnek kell döntenie.

Ezzel kapcsolatban valószínűleg célszerű lesz majd végiggondolnunk alapszabályunkat, vélhetően érdemes lesz másként meghatározni a Választmány szerepét. Jó az, ha sokan vagyunk együtt és ütköztetjük a véleményeket. Jó volt november 5-én is, de az a nap valójában ma fejeződik be, mert a november 5-ei kérdésekre — ha nem is mindenre — ma született meg a válasz.

A dán „botrány”

Gács János és mások is megfogalmazták, hogy mi a szakszervezet szerepe, mozgásteret. Ehhez a témakörhöz kapcsolódik egy élményem. November 17-24-ig Brüsszelben voltunk Magyarországról vagy negyvenen az európai foglalkoztatási héten, én a SZEK képviselőjeként, de a kormány pénzén. Az EU soros elnökét adó Dánia munkaügyi minisztere volt a házigazda, aki egy nagyívű beszédet mondott, s később találkozott a magyar munkaügyi miniszterrel is. Az ilyen rendezvényeken általában csak az EU-tagállamok delegációi vesznek részt, de most először meghívtak egy csatlakozás előtt álló országot is, s a választás éppen ránk esett, aminek a gesztus-értéken túlmutató más értéke is van.

Az előadás után Kiss Péter megkérdezte az egyik magyar munkáltatói szervezet szintén jelen lévő képviselőjétől, hogy milyenek találtak a dán munkaügyi miniszter beszédét. Az illető ezt válaszolta: „*Botrányos. Azt mondta, hogy szakszervezet nélkül nincs haladás, meg hogy a szociális párbeszéd az Európai Unió alapfilozófiája, és az együttműködést a szociális partnerekkel a végtelenségig kell folytatni a konszenzus érdekében.*”

Pedig a dán munkaügyi miniszter nem valami ex-szakszervezeti vezető, hanem egy nagyon kemény konzervatív politikus. A nyitó beszédében másról sem szólt, mint arról, hogy a szociális partnerek, köztük a szakszervezetek szerepe Dánia fejlődésének egyik meghatározó alapja. A dán fejlődés kiinduló pontja az, hogy a kormányzat és a szociális partnerek hogyan működnek együtt, és hogy a kormányzat mennyire tudja figyelembe venni és érvényesíteni a munkavállalók véleményét. Hát ez volt botrányos a munkáltatói oldal Kiss Péter által megkérdezett képviselője szerint. Azt hiszem, egy ilyen botrányt mi is szívesen elviselnénk.

Mi lesz a sorsunk a csatlakozás után?

Milián György kollégánk vetette fel, hogy mi lesz a sorsunk az EU-csatlakozás után. Az európai foglalkoztatási hét statisztikai adataiból merítettem az EU-tagországok közszolgálati kereseteinek számait. Általános megítélés nálunk, hogy a közszolgálati keresetek követik a versenyszféra, vagy a nemzetgazdaság bérátlagát, tehát mindenütt alacsonyabbak annál. Ez nem így van. 2001. évi hivatalos EU-adatokat sorolok euróban. A számokat nem érdemes felszorozni a forintértékkel, mert ezek az adatok nem vásárlóértéken, hanem valutaparitáson alapulnak.

Luxemburg: a nemzetgazdasági átlagkereset 3713 euró volt, a magyar struktúrával nem teljesen azonos közszolgálatban pedig 4055 euró.

Dánia: 3547 euró a nemzetgazdasági, és 3503 a közszolgálati átlagkereset.

Csehország: 559 euró a nemzetgazdasági és 471 a közszolgálati átlagkereset.

Magyarország: 529 euró a nemzetgazdasági és 464 a közszolgálati átlagkereset. Tehát Luxemburgban a magyarországinak 8,7-szerese a közszolgálati átlagkereset. Az EU közszolgálati átlagkeresetének körülbelül 30 százaléka a magyar közszolgálati átlagkereset, de a nemzeti össztermék — a GDP — Magyarországon az uniós össztermék 55 százaléka. Amikor tehát azt írjuk a nyílt levél tervezetében, hogy a közszolgálati keresetek nemcsak a nemzetgazdasági bérátlagtól, hanem a nemzetgazdasági teljesítménytől is elmaradnak, akkor erre kell gondolnunk.

A kormány képviselői viszont, amikor leülünk tárgyalni, nyilvánvalóan nem ebből indulnak ki, hanem abból — tetszik ez nekünk vagy nem —, hogy a KSH 2002. szeptemberi adatai szerint a közigazgatásban a szellemi foglalkozásúak átlagkeresete 186.591 forint volt. Erre sok helyen lehet azt mondani, hogy de a mi hivatalunkban nem ennyi, ám ezeket a makroadatokat nem tudjuk vitatni, amikor a PM politikai államtitkárával tárgyalunk.

Más összefüggésben példának vehetjük a szociális ellátást is, ahol köztudottan a legalacsonyabbak a keresetek. Engem is meglepett, hogy a KSH kimutatásában 99.625 forint volt a 2002. szeptemberi bruttó átlagkereset a szociális szférában. Erre természetesen mondhatjuk, hogy a családsegítők nem ennyit keresnek, és gondolom, hogy jellemzően nem is ennyi a családsegítők fizetése.

Sokféle szempont

Csak azt szerettem volna mindezzel érzékeltetni, hogy a tárgyalásokon nagyon sokféle szempontot kell figyelembe venni. Hozzáteszem azonban, hogy a kormányzat adott esetben nagyon ügyetlenül kommunikál bizonyos dolgokat. Azon a bizonyos félbeszakadt — vagy általunk félbeszakított — KÉT-OÖKÉT-tárgyaláson talán nekem róható fel, hogy amikor a kormányzat megállapodás kötésére várt, helyette azt mondtam, hogy ha nincs további információ, akkor a magunk részéről befejezzük. Egyszerűen felálltunk és eljöttünk. Pál Tibor államtitkár úr utánunk jött és azt kérdezte: *hát nem kötünk megállapodást?* Miről, államtitkár úr? — kérdeztünk vissza. — Azt, amit az általunk összeállított 5 pontból a kormányzat vállal (a 2-3-4-5. pontot) lépje meg saját felelősségi körében. *Mi nem írunk alá olyan megállapodást — ez volt a november 5-ei választmányi döntés —, amely nem tartalmazza a 33 ezer forintos illetményalap bármilyen szerény mértékű emelését.*

Innen kezdve volt érzékelhető egyfajta durcásság velünk szemben a kormányzat részéről, mondván, hogy pedig mennyi mindent megtettünk. Erre utaltam azzal a gondolattal, hogy ha ügyesebben kommunikálja a kormány a maga lépéseit — amelyeket sajnos nem tekinthetünk sem elégségesnek, sem elfogadhatónak —, akkor mondhatta volna: a szakszervezet kezdeményezésére sikerült elérnünk, hogy nem októberben, hanem szeptemberben fizetjük ki az illetményeszorító emeléséből elmaradt 30 százalékot, sikerült elérni, hogy az ügykezelők visszakörülnek a ktv. hatálya alá.

Nem felesleges a kezdeményezés

A tapasztalható bizonytalanságokból azt sejtem, hogy valójában talán a kormányzat sem tekinti igazán lezártnak ezeket az ügyeket. Legutóbb — nagyon jogosan — elhangzott, hogy a szakszervezet ne legyen diadalittas és ne gondolja, hogy a dolog teljesen rendben van. Engedtessék meg azonban, hogy hivatkozzak egy 2000. október 19-ei, szintén ebben a teremben tartott tanácskozás állásfoglalására. Egy másik kormány, egy más kormányzati stílus és egy veszni látszó ügy kapcsán fogalmazódott meg ez a hosszú állásfoglalás a ktv. módosításának témakörében. Idézzük fel, hogy mit indítottunk el

2000. október 19-én és tegyük fel a kérdést: reménykedhetünk-e abban, hogy ha valamit elindítunk, annak lesz-e hatása. Akkor, 2000. őszén ezeket követeltük:

- A szorzószámok kezdő és záró értékének jelentős emelése a 2 és 6 között.
- A ruhapénz alanyi jogúvá tétele.
- Az illetménykiegészítés mértékének 50 százalékos növelése.
- A jegyzők fokozottabb anyagi és erkölcsi megbecsülése.
- A képzés, továbbképzés központi költségvetési feltételeinek javítása.
- Az idegen nyelv tudásáért járó pótlék törvényi szintű rendezése.
- A Köztisztviselők Napja munkaszüneti nappá nyilvánítása az érintettek számára.
- A Köztisztviselői érdekegyeztetés feltételeinek javítása és megteremtése.
- A munkahelyi szociális-jóléti ügyek körének bővítése, a köztisztviselő nyugdíjazása utáni munkahelyi gondoskodás lehetőségének kialakítása.

Melyik követelésünk, kezdeményezésünk nem került be a törvénybe? Ne felejtjük el, 2000. október 19-ét írtuk. Nem lehet azt mondani, hogy ez akkor volt, amikor már nyilvánvaló lett, mi történik majd másfél év múlva a kormánnyal. A szakszervezetek iránti barátságával nem kitént Orbán-kormány ennek a testületnek a nyomására változtatta meg a ktv. számos pontját. Igenis legyen annyi erőnk, önbecsülésünk, és képességünk szembenézni önmagunkkal, hogy ne felejtjük el: ezeket a változásokat mi indítottuk el.

2002. november 5-ének és december 10-ének tehát az lehet az üzenete, hogy van-e bennünk elegendő türelem. *Igen, van türelmünk, ha van miért türelmesnek lenni.* Jó, 2003-ra most nagyon szerény eredményekről beszélhetünk. Az 5,53 százalékos béremelkedést ugyanis felejtjük el. Azt az Orbán-kormány adta, csak nem fizette ki. Ezt az összeget a Medgyessy-kormánynak kell kifizetnie. Ez sem egyszerű dolog. Erre mondta a PM politikai államtitkára, hogy ez valóban nem ennek a kormánynak az ajánlata, de ennek a kormánynak kell helytállnia. Ezt a kötelezettséget azonban előre számításba lehetett venni, az előző kormány adósságát mindig a következő kormánynak kell törlesztenie. A szorzóemelésnek ezt a pótlását ha nem is tekinthetjük a kormány 2003-ra szóló ajánlatának, de azért 2003-ban lehet majd vásárolni ezért.

Nem üres kézzel

Az, hogy mozdul a ruhapénz, az önkormányzati köztisztviselőknek változnak az illetménykiegészítés szabályai, hogy feloldódik a 6 hónapos jutalmazási keret, az, hogy van lehetőség a ktv. további módosításáról tárgyalni, az arra utal, hogy az MKKSZ e vezető testületének igenis van tekintélye, s a kormányzat oda fog figyelni rá.

Kedves kolléganőnkől, Nábrádi Kálmánétól a múltkoriban kaptam egy megtisztelő levelet, amelyben arról írt, hogy egyes önkormányzati vezetők miként értelmezik a demokráciát, az önkormányzatiságot. Az Európai Unióhoz közeledve a szakszervezetnek az ilyen ügyeket fel kell tárnia és nyilvánosságra kell hoznia, mert nemcsak a demokratikus centralizmus ideje járt le, hanem azoknak a diktatórikus önkormányzati megnyilvánulásoknak az ideje is, amelyekről kolléganőnk tájékoztatott bennünket.

Most itt azt az aggodalmát fejtette ki, hogy nem lehet hazamenni üres kézzel. Egyáltalán nem üres kézzel megyünk haza. Nemcsak azért, mert a remény hal meg utoljára, hanem azért, mert a kormányzat sem érzi úgy, hogy 2003. ügyét le lehet zárni pusztá miniszterelnöki újévi jókívánságokkal. Ha a miniszterelnök úr találkozni akar szakszervezeti vezetőkkel, akkor nyilvánvalóan ő sem jöhet üres kézzel erre a találkozóra. Nem tekinthetjük tehát lezártnak 2003-at.

Köszönet az elismerésért

Elhangzott az a kérdés is, hogy van-e értelme tárgyalni még, hiszen a költségvetési törvény lényegében már sok mindent eldöntött. Egyértelmű, hogy van. A 2002. évi költségvetés talán tartalmazta a közalkalmazottak alapbérének 50 százalékos emelését? Nem. A 2001. évi költségvetés tartalmazta a köztisztviselői béremelést? Nem. Az éves költségvetési törvények nagyon sok mindent behatárolnak, de éppen az előbbi két példa arra int bennünket, hogy a költségvetési törvény végszavazása után se tekintjük lezártnak követeléseinket. Ha lezártnak tekintettük volna, akkor 1999. március 20-án nem megyünk több tízezren a Parlament elé. Akkor is elfogadott költségvetés volt már, és annak a tüntetésnek is — ha nem is azonnal — lett eredménye és lett hatása.

Nagyon köszönjük mindazokat a megnyilatkozásokat, amelyek elismerően méltatták az MKKSZ vezetőségének tevékenységét. Az elismerés természetesen jól esik, de mi ezt elsősorban annak a közös tevékenységnek a visszajelzésaként tudjuk be, amelyet november 5-én indítottunk el.

Végülis mivel zárjuk a mai napot? Mindenek előtt meg kell még hallgatnunk, hogy a Földhivatali OSZT miként döntött, mert a nyilatkozat-tervezet 4. pontját akkor lehet véglegesen kihagyni, ha megismerjük az ő döntésüket. Ha sztrájkbizottság alakításáról határoztak, akkor feltételezem, hogy a Választmány szolidáris lesz ezzel, támogatásáról biztosítja a sztrájkbizottság tevékenységét. Ha nem ezt a döntést hozták, akkor az más helyzet.

Arról azonban mindenképpen dönthetünk, hogy az állásfoglalásunk fő gondolatait tartalmazó nyílt levelet megjelentessük-e két napilapban, illetve a különböző lehetőségeket figyelembe véve. Nekem, aki az MKKSZ gazdálkodásáért is felelős vagyok, kötelességem jelezni, hogy ez pénzbe kerül. Dehát a tagjaink egyebek között ezért fizetik a tagdíjat. Ha értelmes célokra fordítjuk a tagdíjak forintjait, akkor nem hőkölhetünk vissza attól, hogy a Népszabadságban egy újságoldal negyedét elfoglaló szövegoldali hirdetés 900 ezer forint+áfa. Ha a hirdetésről döntünk, akkor ennek a fedezetét is meg kell tudni teremteni. Meg is van rá a fedezet.

A másik eldöntendő dolog: határozzunk-e most arról, hogy 2003. februárjában vagy márciusában tartunk egy tiltakozó gyűlést. Úgy gondolom, hogy igen. Amennyiben 2003. januárjában-februárjában semmiféle kibontakozás nem mutatkozik egy hosszú távú megállapodásban rögzítendő helyzetjavításra, akkor az Elnökség a mai döntés alapján a Választmány külön megkérdése nélkül megrendezi a tiltakozó nagygyűlést. A hozzászólásokból azt érzékelem, hogy erre van támogatás.

Kojut Lajosné

a Földhivatali OSZT elnöke

Közel tíz éve töltöm be jelenlegi tisztségemet, sokszor vettem részt a Választmány ülésein, s ez idő alatt a földhivataliaknak mindig nagyon sok olyan problémájuk volt, amelyekkel kapcsolatban állandóan éreztük a Választmány

támogatását. Igaz ez akár a korábbi demonstrációinkra, akár az 1999-ben eltervezett sztrájkunkra. Ezzel együtt nagyon fájo szívvel ismertetem mai döntésünket. Ez így szól:

„A Földhivatali Dolgozók Országos Szakmai Tanácsa az MKKSZ Országos Választmányának 2002. december 10-ei ülésén elhangzottak alapján nem alakít sztrájkbizottságot. Indokunk:

— Az MKKSZ Országos Választmánya véleményt kért a tagságtól az érdekérvényesítés három módozatáról. A földhivatali OSZT ezek közül egységesen a kétórás figyelmeztető sztrájk mellett döntött abban a tudatban, hogy a teljes közszféra hajlandó az érdekérvényesítés bármelyik formájában részt venni. Ezzel szemben a mai napon nyilvánvalóvá vált a Földhivatali OSZT előtt, hogy döntésével egyedül maradt. Ezért — az érdekérvényesítés neveltségessé válásának elkerülésére — döntöttünk a fentiek szerint.

— Megjegyezni kívánjuk, hogy a Földhivatali OSZT tagjai felhatalmazással bírtak az érdekérvényesítés elindításához bármelyik módszert is választja az MKKSZ Országos Választmánya. Kérdésként vetődött fel bennünk, hogy egyes megyék mennyire komolyan vették az Országos Választmány november 5-ei döntését."

A Választmány döntései

1. Az MKKSZ Országos Választmánya tudomásul vette a Földhivatali OSZT döntését, tiszteletben tartva az elhatározást.

2. A testület támogatta, hogy a Választmány üléséről és állásfoglalásáról kapjon érdemi tájékoztatást a szakszervezet tagsága.

3. Az Országos Választmány tudomásul vette, hogy az országos figyelmeztető sztrájk meghirdetésének jelenleg nincs támogatottsága a tagság körében.

4. A testület egyetértett azzal, hogy az MKKSZ nyílt levélben hozza nyilvánosságra egy országos napilapban a Választmány döntését.

5. A Választmány — 9 tartózkodással — felhatalmazta az MKKSZ Elnökségét tiltakozó nagygyűlés megtartására abban az esetben, ha 2003. január-február folyamán nem lesz érdemi elmozdulás — esetleg egy középtávú megállapodás keretében — a közszolgálatban dolgozó közalkalmazottak, köztisztviselők helyzetének javításában.

6. Az Országos Választmány — a fenti döntések figyelembe vételével — állásfoglalást fogadott el az MKKSZ követeléseiről.

Közszolgálóként az Európai Unióban

Beszélgetés a csatlakozás utáni esélyekről Fehér Józseffel,

az MKKSZ főtitkárával

Nyíregyháza (KM) - A csatlakozási szerződés aláírásával eldőlt, hogy 2004 május 1-től Magyarország az Európai Unió tagja lesz, erre azonban addig még alaposan fel kell készülni.

Erről a göröngyös útról beszélgettünk Fehér Józseffel, a Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkárával a minap, amikor Nyíregyházán előadást tartott a közszolgálatban dolgozóknak.

Mit várhat a magyar munkavállaló az európai uniós csatlakozástól, mert vannak illúziók, túlzott várakozások, olykor félelmek ezzel kapcsolatban.

- Mindenekelőtt mi azt várjuk, hogy a korábbiakhoz képest az elmúlt tíz év eléggé hektikus hangulatához képest ha nem is azonnal, de kismul a közszolgálati tér, nem lesznek olyan kitérések, kilengések, olyan atrocitások, vagy olyan beavatkozások akár a mindenkori kormányzat, akár a gazdaság szereplőinek oldaláról, amelyek az elmúlt években bizony sokszor borzolták a kedélyeket. Gondoljunk csak a különböző létszámcsökkentésekre, a kényszerprivatizációkra, a bérfagyasztásokra, és hát minden olyan, a közszolgálattól idegen jelenségekre, amelyeket az elmúlt tíz évben bizony igen sokszor nagyon nehezen viseltünk el és ezek miatt adott esetben a térre mentünk, sztrájkot kezdeményeztünk, vagy más érdekérvényesítési eszközt alkalmaztunk.

Kiszámíthatóság, biztonság

Mikorra várható érzékelhető változás?

- Nem azt mondom, hogy egyik pillanatról a másikra megváltozik minden, de igenis, az európai közszolgálatra jellemző a kiszámíthatóság, a biztonság, a törvényi garanciák maximális tiszteletben tartása és a működőképes közszolgálat az állampolgárok érdekében. De ez az adott munkavállalók számára is ugyanezeket a garanciákat jelenti. Szakszervezeti szempontból igen lényeges dolog a stabil foglalkoztatás és a kiszámítható kereset. Nincsenek jogi kényszerek vagy követelmények arra vonatkozóan, hogy az európai unió meghatározná, milyenek legyenek a közszolgálati bérek. Arról is halottunk példát, hogy több mint egy évtized kellett a 80-as években csatlakozott országok közszolgálati dolgozóinak ahhoz, hogy bérük elérje az uniós átlagot. Luxemburgban egy közszolgálati dolgozó 4095 eurót keres havonta, míg Magyarországon 2001-ben 464 euró volt. Közel kilencszerese tehát a luxemburgi közszolgálati dolgozó valutaparitáson számított keresete a magyarénak. De a szintén csatlakozás előtt álló Csehországban is 471, Lengyelországban 498 euró, vagyis nem csak az eu-s átlagtól, de a térségünkben tapasztalható átlagtól is el vagyunk maradva. Ez azt jelenti, hogy 2004-et követően ha nem is robbanásszerű, de jelentős mértékű keresetnövekedésnek kell bekövetkeznie a közszolgálatban.

Felgyorsul az „agyelszívás”

Mi kényszerítené erre a kormányt?

- Az úgynevezett szabad munkaróáramlás a mi számunkra majd 3, vagy öt év múlva nyílik meg, azzal azonban

számolnunk kell, hogy a felkészült szakembereknek teret és lehetőséget biztosítanak az eu-s országokban munkavállalásra, magyarul, az agyelszívás, a képzett szakemberek kivándorlása bizony felgyorsulhat és ez sem a gazdaságnak sem az országnak nem érdeke. Tehát ha nincs is jogi kényszer rá, a béreket fel kell zárkóztatni az uniós átlaghoz, ez egy jól felfogott magyar érdek.

Szakmailag felkészültek erre a magyar közszolgálatban dolgozók?

- Magyarországon a jogi környezet és az ügyintézés minősége - beleértve az ügyintézők felkészültségét - legalább olyan, sok tekintetben jobb is, mint az eu-s tapasztalat. Kétségtelen, hogy a stílus nem mindig elfogadható még, ezért kezdeményezünk mi az érdekvédelemtől talán egy kicsit idegennek tűnő ügyekben változásokat. Ilyen a minőségbiztosítás, a teljesítményértékelés, az etikai kérdések rendbetétele, mert úgy gondolom, hogy az a fajta direkt összehasonlítási lehetőség, amely az európai közigazgatási térbe való beintegrálódásunk után automatikusan adódhat, az most már nem csak az ország polgárai, hanem ha úgy tetszik, az európai unió polgárai számára fogják adni a lehetőséget.

Lehetőséget nyelvtanulásra

- Ezzel összefüggésben - és ez már szakmai és édekvédelmi kérdés is -, mi nagyon határozottan követeljük a kormányzattól mint munkáltatótól a nyelvtanulás lehetőségét. Tudjuk, hogy az EU-ban annyi hivatalos nyelv van, ahány állam nyelvén meg lehet szólalni, de azért a realitás az lesz, hogy ha az anyakönyvvezető, a földhivatali dolgozó, az ÁNTSZ, az állategészségügy, a növényegészségügyi dolgozó munkakapcsolatba kerül a dán, a holland vagy éppen spanyol kollégájával, akkor nem magyar lesz a társalgás nyelve. Mi egyébként nyugodtan várjuk a csatlakozást, mert az elmúlt tíz év a magyar közigazgatás számára a természetes felkészülés ideje volt, másrészt mindazokat a jogi, törvényalkotási követelményeket, amelyet a csatlakozásig szükséges megtenni, azokat a magyar közigazgatás megtette.

Balogh József

(Megjelent a Kelet Magyarország című Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei napilap 2002. december 19-ei számában.)

Az Államháztartási Hivatalok szakszervezeti tisztségviselőinek munkaidő-kedvezmény szabályzata

I. A munkaidő kedvezmény

1. A munkaidő kedvezmény mértéke valamennyi tisztségviselőt figyelembe véve összesen - eltérő megállapodás hiányában - minden három, a munkáltatóval munkaviszonyban álló szakszervezeti tag után havi két óra. E kedvezmény mértékébe a munkáltatóval való tárgyalás időtartama nem számít be. A munkaidő-kedvezmény felhasználásáról a szakszervezet dönt. A munkából való távolmaradást előre be kell jelenteni.

A szakszervezet kérésére a munkaidő kedvezményből fel nem használt időtartamot, de legfeljebb a munkaidő-kedvezmény felét a munkáltató köteles pénzben megváltani. A munkáltató a pénzbeli megváltás összegét az érintett szakszervezeti tisztségviselők átlagos, előző évi átlagkeresete alapján állapítja meg. Ezt a pénzüsszeget a szakszervezet csak érdekvédelmi tevékenységgel összefüggő célra használhatja fel. (Mt. 25.§ (2). és (5). bekezdése.

2. A munkaidő-kedvezmény mértékét a 20 alapszervezet vonatkozásában az MKKSZ Államháztartási Hivatalok Dolgozóinak Országos Szakmai Tanácsa (továbbiakban ÁHH OSZT) állapítja meg az alapszervezeti taglétszámok és a választott tisztségviselők arányában.

3. A munkaidő-kedvezmény felhasználásáról az alapszervezet dönt, melyről a munkahelyi vezetőt értesíti. A munkaidő kedvezmény felhasználásának nyilvántartása a rugalmas munkaidő nyilvántartásban/munkaidő nyilvántartásban külön kódon történik.

II. A kedvezményben részesülők köre.

1. Munkahelyi szakszervezeti alapszervezeteknél: az alapszervezet elnöke, titkára, és a vezetőség tagjai (maximum 7 fő)

2. Az ÁHHOSZT vonatkozásában: az elnökség tagjai.

III. Továbbképzésre járó rendkívüli fizetett szabadság

1. A szakszervezet tagjai részére összesen - a szakszervezet által szervezett képzés, illetve továbbképzés céljára - a munkáltató köteles előzetes egyeztetés alapján minden tíz, a munkáltatóval munkaviszonyban álló szakszervezeti tag után évente egy nap rendkívüli fizetett szabadságot biztosítani. A szabadság igénybe vehető mértékét a szakszervezet határozza meg. A szabadság igénybevétele előtt a munkáltatót legalább harminc nappal értesíteni kell. Mt. 25 § (4) bekezdés.

2. A továbbképzésre járó rendkívüli fizetett szabadság keretét az ÁHHOSZT elnöksége állapítja meg, és osztja le létszámarányosan az alapszervezetek és az OSZT elnökség részére.

3. A továbbképzésre járó rendkívüli fizetett szabadság helyi keret felhasználásáról az alapszervezetek testülete dönt.

4. A fel nem használt rendkívüli fizetett szabadság napjaira megváltás nem jár.

5. Nyilvántartása külön kódon történik.

IV. Eljárási rend

1. A tárgyévet követő év első hónapjának 5. napjáig a TÁH _ ok szakszervezeti titkárai (elnökei) az ÁHH. OSZT elnökének lejelentik az előző év december 31. _ ei szakszervezeti taglétszámot, a tisztségviselők által előző évben igénybevett munkaidő - kedvezmény és a továbbképzésre igénybe vett fizetett szabadság napjainak számát, valamint a tisztségviselők létszámát és az alapszervezet számlaszámát. (1. sz. melléklet szerint)

2. A tárgyévet követő év első hónapjának 10. napjáig az ÁHHOSZT elnöksége megállapítja az alapszervezeteket tárgyévire megillető munkaidő _ kedvezmény, valamint a továbbképzésre fordítható rendkívüli fizetett szabadság mértékét és erről tájékoztatja az alapszervezeteket.

3. A tárgyévet követő év első hónapjának 15. napjáig az ÁHHOSZT elnöksége tájékoztatja az Államháztartási Hivaltat a tisztségviselők által fel nem használt munkaidő-kedvezmény mértékéről. Az Államháztartási Hivatal január

31. _ ig bekéri a TÁH _ igazgatóktól a tisztségviselők Munkatörvénykönyv 25.§ (5) bekezdésében foglaltak szerinti átlagkereseti adatait.

A munkaidő-kedvezmény fel nem használt része _ legfeljebb annak fele - után járó megváltás összegét az Államháztartási Hivatal minden év február 10. - ig megállapítja és február 20.-ig az Államháztartási Hivatalok Dolgozóinak Országos Szakmai Tanácsa részére az OTP Bank Rt. nyíregyházi fiókjánál vezetett 11744003 _ 20356891 _ es számlaszámú bankszámlájára átutalja.

Az ÁHHOSZT elnöksége a munkaidő kedvezmény megváltás összegének bankszámlájára érkezését követően _ legkésőbb február 28. _ ig - az alapszervezeti létszámok arányában megállapítja, majd átutalja az alapszervezetet megillető megváltás összegét.

A szabályzat 2003. január 1.-vel lép hatályba.

Dr. Mohos András Gozman Józsefné

ÁHH elnök ÁHHOSZT elnök

1. sz. melléklet

Alapszervezet neve, címe _____

ÁHH. OSZT elnöksége részére

Jelentés a szakszervezeti tisztségviselők munkaidő

- kedvezményének felhasználásáról

Mellékelten megküldjük a „Szakszervezeti tisztségviselők munkaidő kedvezményének szabályzatában” foglaltak szerinti jelentésünket.

Az alapszervezet 2002.12.31.-i taglétszáma

A tisztségviselők létszáma

A tisztségviselők által igénybe vett munkaidő kedvezmény napszáma

A tisztségviselők által igénybe vett rendkívüli fizetett szabadság napszáma

Az alapszervezet banknál bejelentett neve

számlaszáma

a pénzügyintézet neve

_____, 2003. január ' '

alapszervezeti titkár